

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10), na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 55. sjednici, održanoj 27.02.2012. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o dostignutom stanju u oblastima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom u 2011. godini.

II.

Informacija iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/12.
Datum, 27.02.2012. godine
Z e n i c a

PREMIJER

mr.sci. Fikret Plevljak, dipl.ing.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice,
1x Stručna služba Skupštine,
1x a/a.

I N F O R M A C I J A

*o dostignutom stanju u oblastima socijalne zaštite, zaštite
civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2011. godini*

Zenica, februar 2012. godine

S A D R Ź A J

I . UVODNE NAPOMENE	3
II. DOSTIGNUTO STANJE U OBLASTIMA SOCIJALNE ZAŠTITE, U ZENIČKO - DOBOJSKOM KANTONU.....	4
1. Ocjena stanja u oblasti socijalne zaštite	4
2. Osvrt na primjenu Zakona u odnosu na ostvarivanje prava osoba sa invaliditetom	16
3. Društvena integracija djece i odraslih lica sa posebnim potrebama i dnevno zbrinjavanje	18
III. DOSTIGNUTO STANJE U OBLASTI ZAŠTITE CIVILNIH ŹRTAVA RATA	19
IV. DOSTIGNUTO STANJE U OBLASTI ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM	23
V. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	28

I . UVODNE NAPOMENE

U dijelu studijsko-analitičkih i stručno operativnih poslova, Programom rada Vlade i Skupštine Zeničko-dobojskog kantona za 2012. godinu planirano je razmatranje Informacije o dostignutom stanju u oblastima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2011.godini.

Izrada ove Informacije je zasnovana na Programu rada Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, čiji su programski ciljevi u 2011. godini, između ostalog:

- Osiguranje pretpostavki za neometanu primjenu kantonalnog Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom u praksi, koje se ogledaju prevashodno u planiranju budžetskih sredstava za ovu namjenu.
- Provođenje aktivnosti usmjerenih ka izvršenju izmjena i dopuna kantonalnog Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, zasnovanih na do sada stečenim iskustvima i ostvarenoj praksi u njegovoj primjeni, te osiguranje još efikasnije primjene u praksi.
- Nastavak aktivnosti usmjerenih ka unapređenju sistema zaštite osoba sa posebnim potrebama na području Zeničko-dobojskog kantona na sljedeći način:
 - a) Stvaranje pretpostavki za nesmetan rad i puno funkcioniranje Centra za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju za djecu sa posebnim potrebama u Zenici.
 - b) Obezbjediti uslove za nesmetan rad i funkcioniranje Ustanove Dnevni centar Maglaj.
 - c) Provesti aktivnost od značaja za izgradnju zgrade u Visokom za potrebe dnevnog centra za djecu sa posebnim potrebama školskog uzrasta za općine Visoko, Breza, Kakanj, Vareš i Olovo.
 - d) Nastavak aktivnosti na razvoju modela zaštite djece, po mogućnosti i odraslih osoba, sa posebnim potrebama putem razvoja i daljeg podsticanja oblika dnevnog zbrinjavanja.
- Provođenje aktivnosti od značaja za pružanje podrške ženi i djeci žrtvama nasilja u porodici i zajenici u okviru projekta „Sigurna kuća“ u organizaciji Udruženja „Medica“.
- Nastaviti aktivnosti za stvaranje uslova za smještaj u ustanove osoba ovisnih o psihoaktivnim supstancama.
- Obezbjedivanje nadzora nad provođenjem zakona, drugih propisa i općih akata kantona, nadzora nad stručnim radom ustanova koje osniva općina odnosno kanton, izdavanje instrukcija i izvršavanje kontrola namjenskog trošenja sredstava namjenjenih za ostvarivanje socijalnih prava finansiranih iz Budžeta kantona.
- Provođenje i iniciranje dodatnih mjera i podsticanja aktivnosti socijalno humanitarnog, intervenirajućeg i zaštitnog karaktera.

S tim u vezi, u ovoj Informaciji bit će predloženi i komentarisani relevantni pokazatelji do sada dostignutog stanja i razvoja u oblastima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom na području Zeničko-dobojskog kantona, odnosno ostvareni rezultati na planu razvoja prava iz socijalne zaštite.

II. DOSTIGNUTO STANJE U OBLASTIMA SOCIJALNE ZAŠTITE, U ZENIČKO-DOBOJSKOM KANTONU

U Informaciji o dostignutom stanju u oblastima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2011. godini (u daljem tekstu Informacija) analizirat ćemo provedene aktivnosti i dostignute rezultate u vremenskom periodu januar – decembar 2011. godine.

Ovaj vremenski period obilježile su aktivnosti na nivou općina i Kantona koje su bile usmjerene ka ostvarivanju prava korisnika, korespondenciji sa ustanovama i institucijama socijalne zaštite, zatim aktivnosti na izradi i usvajanju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 13/11 - u daljem tekstu: Izmjena i dopuna kantonalnog zakona). Osnovni razlog donošenja ovog Zakona je bio usaglašavanje sa posljednjim izmjenama i dopunama federalnog Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine F BiH“, broj: broj 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09 - u daljem tekstu: Federalni zakon).

U pripremi prijedloga Izmjena i dopuna kantonalnog zakona ovo Ministarstvo je formiralo radnu grupu koja je provela javnu raspravu u svim općinama Zeničko-dobojskog kantona i nakon završene javne rasprave dostavljene prijedloge i primjedbe razmatrala, te primjenjive i provodive prijedloge i primjedbe uvrstila u Izmjene i dopune kantonalnog zakona. Na ovaj način su provedene konkretne i opsežne aktivnosti koje su rezultirale uvođenjem novih prava, odnosno poboljšanjem i preciziranjem Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br: 13/07, 13/11 – u daljem tekstu: Kantonalni zakon), to jeste propisano je povoljnije ostvarivanje prava na dodatak za pomoć i njegu od drugog lica, privremeni smještaj za žrtve porodičnog nasilja i nasilja u zajednici, povoljnije ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć i prava na dječiji dodatak za porodice koje imaju djecu sa posebnim potrebama te ugrađeno više izmjena i dopuna sa ciljem bolje implementaciju Kantonalnog zakona.

Kada je u pitanju isplata naknada za prava iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom u 2011. godini naglašavamo da je isplata istih bila redovna. Ipak, da bi osigurali redovnost isplata ovih naknada i u ovoj godini je primjenjivano Uputstvo o obračunavanju naknada od 26.08.2009. godine. Naime, na osnovu Zakona o načinu ostvarivanja ušteta u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 50/09), ovim Uputstvom je prvostepenim općinskim organima naloženo da se sve novčane naknade koje proizilaze iz Kantonalnog zakona obračunavaju u umanjenom iznosu, s obzirom na ograničena budžetska sredstva za finansiranje prava iz socijalne zaštite.

Ovo posebno ističemo jer je u ovom vremenskom periodu odgovarajuća socijalna prava ostvarilo oko 32.300 korisnika, za čije finansiranje su iz budžeta Kantona u 2011. godini izdvojena sredstva u iznosu od 22.686.526,89 KM, za razliku od 2010. godine u kojoj je pravo iz socijalne zaštite ostvarivalo oko 29.800 korisnika i utrošena sredstva u iznosu od 21.952.149,98 KM.

Detaljniji osvrt na rad i postignute rezultate po oblastima iz socijalne zaštite izlažemo u nastavku ove Informacije.

1. Ocjena stanja u oblasti socijalne zaštite

Socijalna zaštita je složena oblast društvenog života i kao takva ustavom i zakonom definisana je kao djelatnost od posebnog društvenog interesa. Kreiranje i odgovornost za

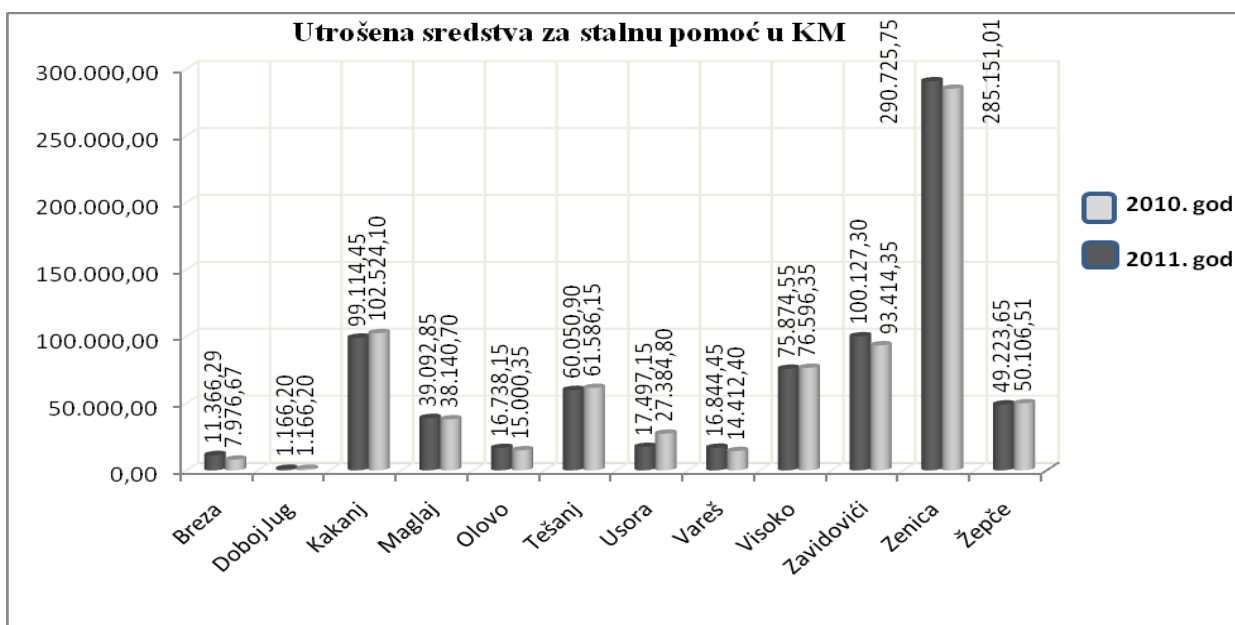
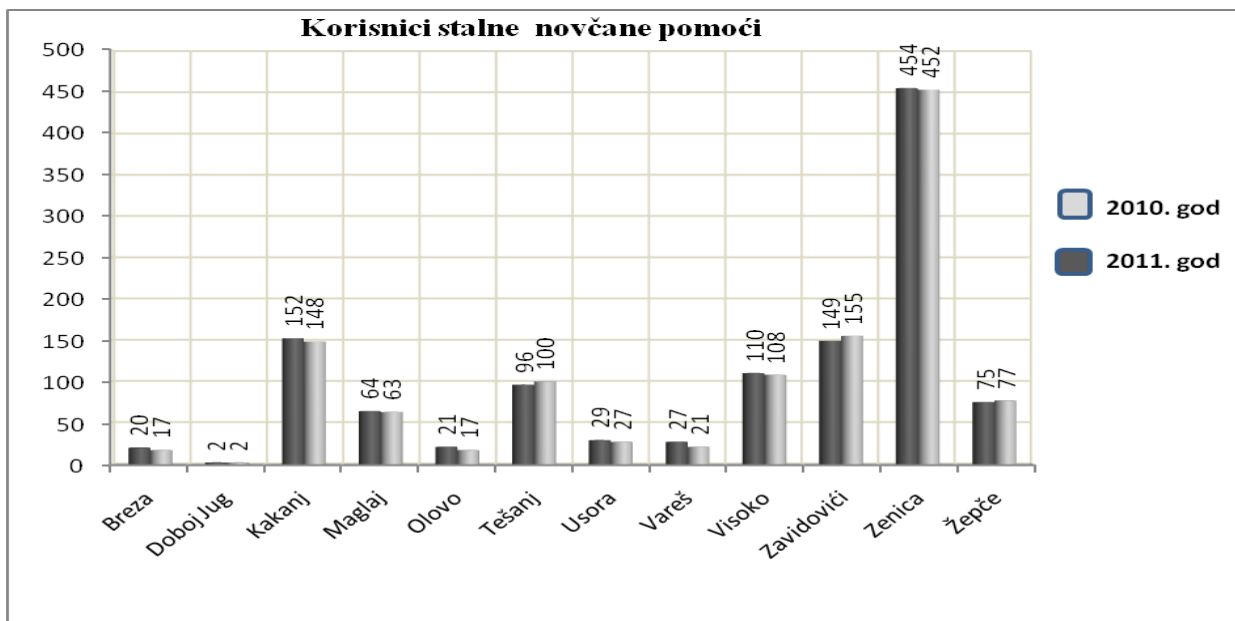
politiku razvoja socijalne zaštite su Ustavom BiH, odnosno Ustavom Federacije BiH utvrđene kao podijeljena nadležnost Federacije BiH i kantona. U Federalnom zakonu su utvrđene osnove za djelovanje u navedenim oblastima, a u Kantonalnom zakonu su precizno uređene oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom. Pored navedenog, oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom su dodatno uređene donošenjem raznih pravilnika, uputstava i instrukcija na osnovu zakonskih ovlasti ministra Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice. Također, provođenje socijalne zaštite porodice sa djecom je u nadležnosti i općina. Stoga na temelju zakonskih ovlaštenja i općine imaju mogućnost dodatnog djelovanja proširivanjem obima i sadržaja prava iz oblasti socijalne zaštite.

U svojoj osnovi socijalna zaštita usmjerena je na osiguranje socijalne sigurnosti građana i porodica koje se, sticajem različitih društvenih i životnih okolnosti, nalaze u stanju socijalne potrebe. Zbog toga je socijalna zaštita porodice, njenih članova i građana pojedinaca, usmjerena na otkrivanje i umanjenje, odnosno otklanjanje posljedica uzroka koji dovode do stanja socijalne potrebe i ostvarivanje prava na pojedine oblike socijalne zaštite.

U ovom dijelu Informacije daje se osvrt na do sad ostvarene rezultate u oblastima socijalne zaštite sa akcentom na ostvarena prava korisnika iz socijalne zaštite.

1.1. Stalna novčana pomoć. Prema Kantonalnom zakonu pravo na stalnu novčanu pomoć mogu ostvariti lica i porodice koje su nesposobne za rad, odnosno spriječene u ostvarivanju prava na rad, koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje i koje nemaju članove porodice koji su po zakonu obavezni da ih izdržavaju ili ako ih imaju da ta lica nisu u mogućnosti da izvršavaju obavezu izdržavanja. Usvajanjem Izmjena i dopuna kantonalnog zakona utvrđeni su povoljniji uslovi za ostvarivanje ovog prava, to jeste: da posjedovanje automobila ne predstavlja više smetnju za ostvarivanja prava na stalnu novčanu pomoć ukoliko korisniku automobil služi kao ortopetsko ili drugo pomagalo; da se prilikom utvrđivanja prihoda domaćinstva katastarski prihod obračunava samo u iznosu katastarske evidencije, a ne kao do sada u duplom iznosu; i da srodnici po tazbinskom srodstvu (zet, snaha...) nisu više u obavezi izdržavanja korisnika – roditelja supružnika kada oni nisu članovi istog porodičnog domaćinstva, što je do tada bio razlog da su u upravnim sporovima takva rješenja proglašavana nezakonitim.

Pravo na stalnu novčanu pomoć u toku 2011. godine ostvarilo je 1.199 korisnika a iz Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za finansiranje ovog prava izdvojeno je 777.822 KM. Upoređivanjem stanja sa istim iz 2010. godine, kada je ovo pravo imalo 1.187 korisnika i iz Budžeta Kantona utrošeno 772.460 KM, možemo konstatovati da je došlo do blagog povećanja broja korisnika i izdvajanja finansijskih sredstava. Sa ciljem boljeg uvida u stanje, u narednim dijagramima su prikazani detaljni podacima za svaku općinu u Zeničko-dobojskom kantonu, a za 2011. godinu dat je i pregled u tabeli br.2.

Kako se stalnu novčanu pomoć finansira u obimu 60% sredstava iz Budžeta Kantona i 40% sredstava iz budžeta općina, u dijagramu su navedeni samo iznosi dijela finansijskih sredstava iz Budžeta Kantona. Odnosno, iznosi stalne novčane pomoći koji su isplaćivani u skladu sa navedenim Uputstvom ovog Ministarstva, koji su ostvarivani u pojedinačnim iznosima pomoći od 83 KM do 112 KM.

Kao što smo naprijed neveli prema Kantonalnog zakona i općine mogu propisati povoljnije uvjete za sticanje prava na novčanu i drugu materijalnu pomoć. Stoga je ovdje važno naglasiti da je općina Zenica finansirala stalnu novčanu pomoć za dodatnih oko 238 korisnika u punom iznosu pomoći a tako i općina Usora za oko 22 korisnika, dok je općina Tešanj za korisnike koji su ostvarili ovo pravo po Kantonalnom zakonu uplaćivala 50% sredstava, tj. pripadajući dio više za 10%. Pored nevedenog, korisnici stalne novčane pomoći su imali pravo na subvenciju grijanja ili ogreva u općinama: Zenica, Tešanj i Visoko.

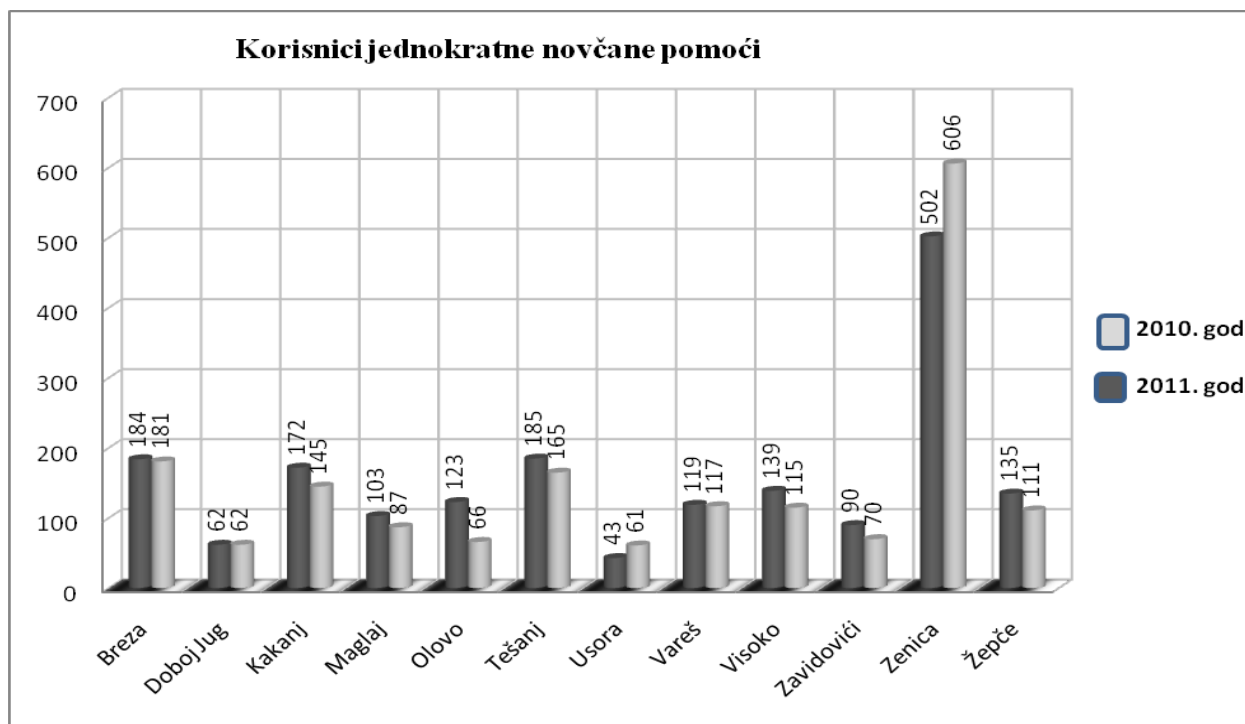
Također, u skladu sa članom II Odluke Vlade Federacije BiH o subvencioniranju potrošnje električne energije, V.broj 754/2011 od 19.07.2011. godine, oko 1.460 korisnika stalne novčane pomoći sa područja Zeničko-dobojskog kantona ostvarivalo je pravo na subvenciju el.energije od juna 2011. godine.

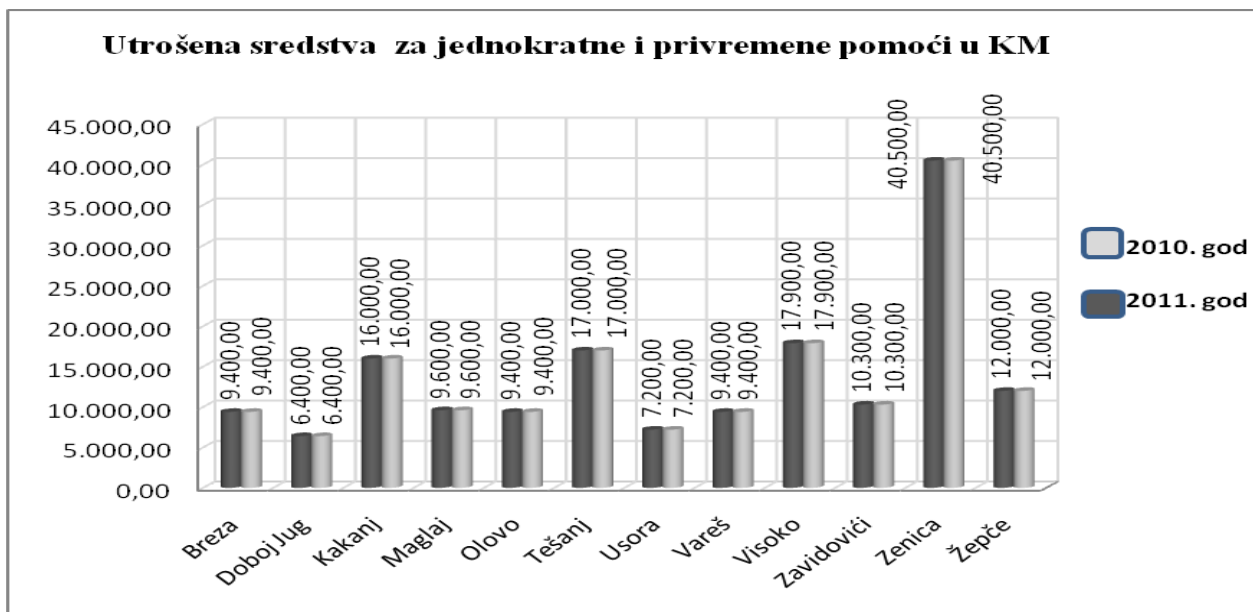
1.2. Novčna naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica. Kantonalnim zakonom propisano je i pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica kao jedno od prava u okviru novčanih i drugih materijalnih pomoći. Zakonom je predviđeno da ovo pravo mogu ostvariti stara i nemoćna lica preko 65 godina pod uslovom da je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć i njega od strane drugog lica za zadovoljavanje njihovih osnovnih životnih potreba i da nemaju članove porodice niti srodnike koji su po zakonu obavezni da ih izdržavaju, ili ako ih imaju, da ta lica nisu u mogućnosti da izvršavaju obavezu izdržavanja. Pored navedenog ovo pravo može ostvariti lice ukoliko isto ne ostaruje po nekom drugom osnovu ili ako nije smješteno u socijalno-medicinsku ili drugu ustanovu. Stoga, u ovom vremenskom periodu nije registrovan niti jedan slučaj podnošenja zahtjeva za priznavanjem ovog prava, s obzirom da su lica ocijenjena sa 90% ili 100% invaliditetom mogla ostvariti takvo pravo pod povoljnijim uslovima.

1.3. Privremena i jednokratna novčana pomoć. Privremena i jednokratna novčana pomoć priznaje se licima ili porodicama koje se nađu u stanju socijalne potrebe usljed okolnosti propisanih Kantonalnim zakonom. Ova socijalna prava su se u praksi afirmisala kao veoma efikasna sa ciljem ublažavanja ili otklanjanja stanja socijalne potrebe, što je u skladu sa načelom blagovremenosti i efikasnosti.

Putem centara za socijalni rad i nadležnih općinskih službi za oblast socijalne zaštite ovo pravo je tokom 2011. godine na području Kantona ostvarilo 1.857 korisnika, dok je isto pravo u toku 2010. godine ostvarilo 1.786 korisnika. U svrhu privremene i jednokratne novčane pomoći centrima za socijalni rad i nadležnim općinskim službama socijalne zaštite u osam mjesečnih rata doznačen je isti iznos od 165.100,00 KM u obje godine. Iznos jednokratne pomoći je dodjeljivan do 200 KM a privremene od 100 KM do 400 KM. Detaljne podatke o broju korisnika i utrošenim sredstvima iz Budžeta kantona navodimo u dijagramima i u tabeli br.2.

Pored nevedenih sredstava, u skladu sa općinskim odlukama putem centara za socijalni rad ili službi socijalne zaštite za korisnike privremene i jednokratne novčane pomoći sredstva izdvajaju i općine: Zenica, Tešanj, Žepče, Kakanj, Maglaj i Visoko.

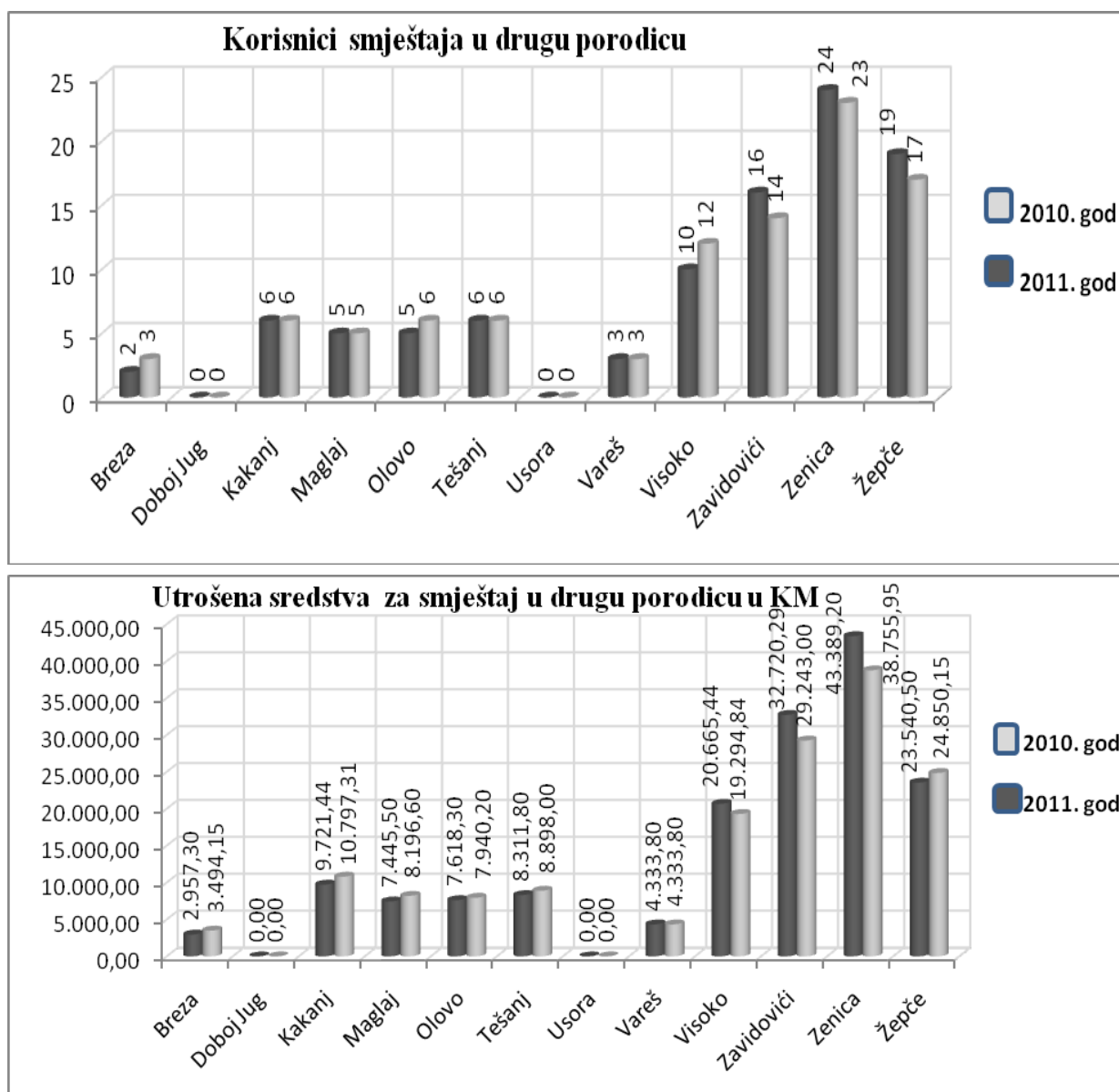

1.4. Kućna njega i pomoć u kući. Pravo na kućnu njegu i pomoć u kući je jedno od prava koja proizilazi iz Kantonalnog zakona pod određenim uslovima. Ovo pravo mogu ostvariti lica kojima je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnom oštećenju neophodno potrebna kućna njega i pomoć u kući zbog nemogućnosti da se staraju o sebi, i to ukoliko ne ostvaruju pravo na novčanu naknadu za pomoć i njega od strane drugog lica shodno Kantonalnom ili Federalnom zakonu, odnosno ako nemaju mogućnosti da se njegu i pomoć pod određenim uslovima osigura na drugi način. Ovo pravo se finansira samo iz budžeta općina. Za ovaj vremenski periodu u općinama nije registrovan niti jedan slučaj ostvarivanja ovog prava, s obzirom da se kao razlog za ne ostvarivanje ovog prava navode ograničene budžetske mogućnosti općina da isfinansiraju ovo pravo i da je prisutna nezainteresovanost nevladinog sektora kao mogućeg nosica prava. Stoga je u Izmjenama i dopunama kantonalnog zakona data mogućnost, odnosno propisano da općinski prvostepeni organ može angažovati udruženja, pravna i fizička lica koja u pružaju usluga kućne njege i pomoći u kući, koja imaju iskustvo te posjeduju materijalne i kadrovske kapacitete. Nakon ove novine u regulativi očekuje se da će biti zainteresovanih i da će lica moći ostvarivati ovo pravo.

1.5. Smještaj u drugu porodicu. Shodno rješenjima koja proizilaze iz Kantonalnog zakona smještaj u drugu porodicu mogu ostvariti djeca i odrasla lica kojima je potrebna stalna briga i pomoć radi zadovoljavanja njihovih životnih potreba, a koje ne mogu ostvariti u krugu vlastitih porodica ili na drugi način i to pod uslovima propisanim Kantonalnim zakonom.

Zbrinjavanje djece bez roditeljskog staranja, ali i djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, shodno Kantonalnom zakonu ostvaruje se njihovim smještajem u drugu porodicu uz propisanu naknadu. Kako je ovaj oblika smještaja djece i odraslih lica nedovoljno razvijen na području našeg Kantona, većina ove djece je zbrinuta u porodice srodnika koji su preuzeli brigu o djeci, te koriste pravo na srodnički porodični smještaj. Jedan od razloga nerazvijenost smještaja u drugu porodicu je i nedovoljna naknada za ovaj oblik zaštite djece bez roditeljskog staranja. Naime, naknada za smještaj u srodničku porodicu utvrđena je kao „novčana pomoć“ i isplaćivana je u iznosu 107,30 KM, dok je naknada hranitelju za smještaj djeteta u nesrodničku porodicu isplaćivana u iznosu 146,55 KM, odnosno za smještaj djeteta s psihofizičkim poremećajima isplaćivana u iznosu 195,12 KM.

U dijagramima detaljno su predloženi pokazatelji o broju korisnika i utrošenim sredstvima za pravo na smještaj djece u drugu porodicu po općinama Kantona za 2011. i 2010. godinu, a za 2011. godinu stanje je prikazano i u tabeli br.2.

Dakle, pravo na smještaj u drugu porodicu u 2011. godini ostvarilo je 96 korisnika i utrošeno je 160.703,57 KM, dok je u 2010. godini ovo pravo ostvarilo 95 korisnika i utrošeno 155.804,00 KM.

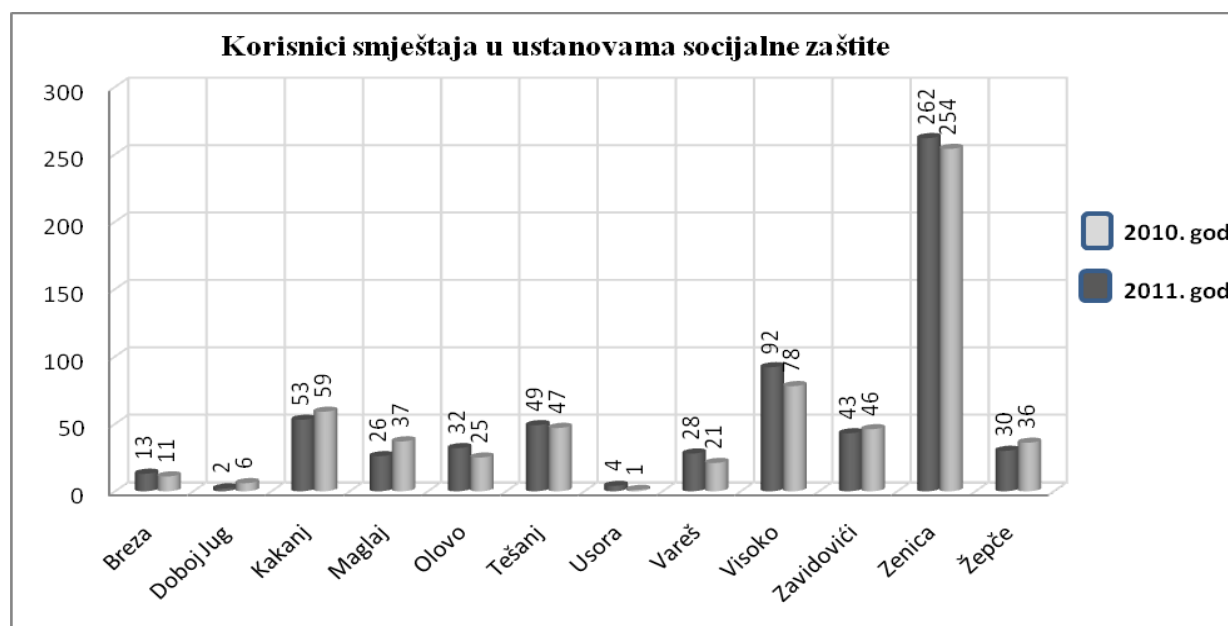
1.6. Smještaj u ustanove socijalne zaštite. Prema Kantonalnom zakonu na ovaj način obezbjeđuje se: zbrinjavanje djece bez roditeljskog staranja, zbrinjavanje djece sa poremećajima u ponašanju, institucionalnom zbrinjavanju duševnih bolesnika, zbrinjavanju mentalno invalidnih lica, zbrinjavanje starih lica bez porodičnog staranja i dnevno zbrinjavanje djece sa posebnim potrebama. Međusobni odnosi i obaveze Ministarstva sa ustanovama socijalne zaštite regulisani su ugovorno, i to sa ustanovama: Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Bakovići – Fojnica, Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih lica Drin – Fojnica, Zavod za zaštitu ženske djece u Višegradu, Naš dom d.o.o. Travnik, Centar za djecu i mladež "Duga" Novi Travnik, Dom za djecu i omladinu ometenu u razvoju Prijedor, Dom za

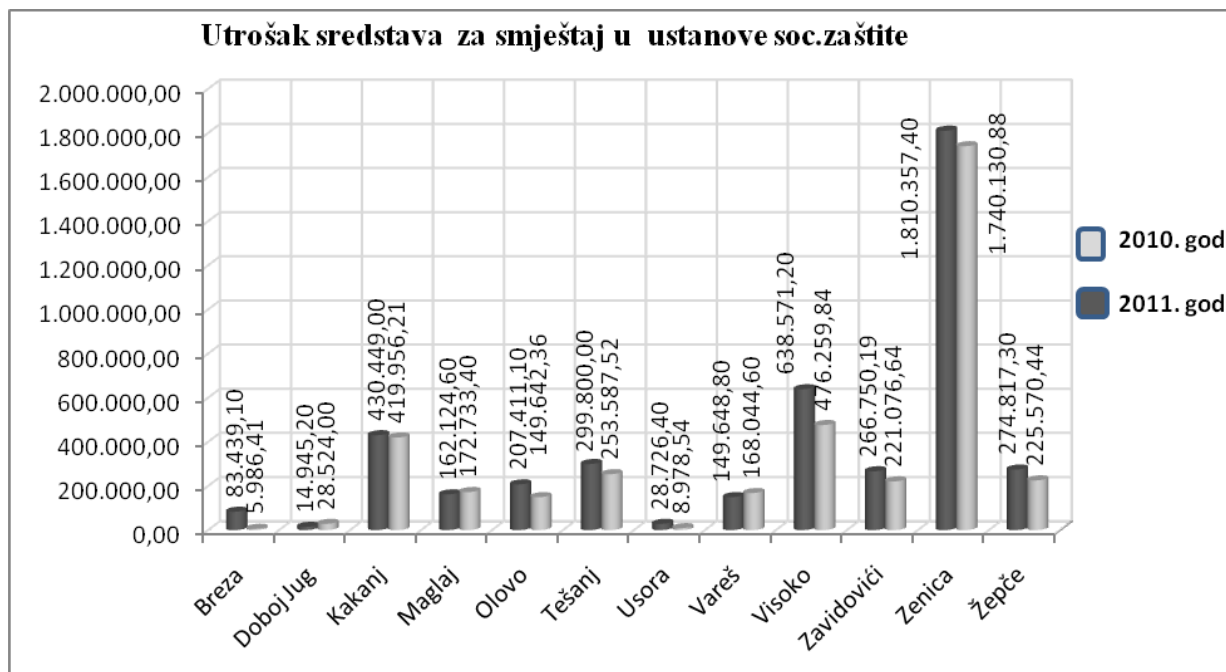
stara lica Zenica, Dom penzionera Zenica, Zavod za zaštitu djece i omladine Pazarić, Dom-porodica Zenica, Zavod za vaspitanje muške djece i omladine Sarajevo, SOS – Kinderdorf, Sveta obitelj – Mostar, Majčino selom Međugorje, Mala škola Vareš, Zavod Jakeš Modriča, HO Međunarodni forum solidarnosti Duje i JU škola za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju osoba sa poteškoćama u psiho-fizičkom razvoju Zenica (za dnevno zbrinjavanje 46 djece sa posebnim potrebama). Također, egzistiraju i ugovori o međusobnim odnosima sa terapijskim zajednicama o uslovima i načinu rehabilitacije lica ovisnih o psihoaktivnim supstancama: Centrom za odvikavanje od ovisnosti „Smoluča“ Lukavac, Centrom za odvikavanje od ovisnosti „Marjanovac“ Aleksandrovac i Terapijskom zajednicom PROI Kakanj.

S obzirom na ranije ukazanu potrebu, u Izmjenama i dopunama kantonalnog zakona regulirano je pitanje raspolaganja sredstvima od prodate imovine nakon smrti korisnika prava na smještaj u ustanovu socijalne zaštite, u slučaju kada su oni bili vlasnici nekretnina. Na ovaj način otklonjene su dileme kod prvostepenih organa na koji način da raspolažu sa sredstvima od prodate imovine. Također, ovim izmjenama i dopunama zakona propisano je povoljnije rješenje za lica koja su u obavezi da učestvuju u snošenju troškova smještaja u ustanove, to jeste domaćinstva čiji su ukupni prihodi do iznosa minimalne penzije, u snošenju dijela troškova smještaja učestvuju sa dijelom 50% u odnosu na dosadašnju zakonsku obavezu.

Tokom 2011. godini evidentna je tendencija povećanog broja zahtjeva za smještaj u ustanove socijalne zaštite u odnosu na broj zahtjeva iz 2010. godini, to jeste, sa 115 zahtjeva u 2010. godini broj zahtjeva je povećan na 156 u ovoj godini. S obzirom na neophodnost smještaja u ovoj godini je odobren 81 smještaj u ustanovu socijalne zaštite, dok je 18 korisnika umrlo a za 50 korisnika prestao smještaj. Upoređivanjem broja smještenih korisnika na kraju 2011. godine sa brojem korisnika iz 2010. godine, kada je bilo zbrinuto oko 621 korisnik u ustanovama socijalne zaštite, dolazimo do podatka da je za ovaj period smješteno više za 13 korisnika.

Za finansiranje smještaja oko 634 korisnika u 2011. godini je utrošeno 4.367.040,29 KM, dok je u 2010. godini bilo utrošeno 3.870.490,84 KM. Na veći utrošak sredstava, pored većeg broja smještenih lica, većim dijelom je utjecalo povećanje dnevne cijene troškova smještaja za 2 KM, tj. na 26 KM od januara ove godine, za što je saglasnost dalo Federalno Ministarstva rada i socijalne politike.

U dijagramima su predloženi pokazatelji o broju korisnika prava na smještaj u ustanove socijalne zaštite i utrošena sredstva po općinama Zeničko-dobojskog kantona. Pored naprijed navedenih pokazatelja o institucionalnom zbrinjavanju korisnika sa područja svih općina Zeničko-dobojskog kantona, podaci su navedeni i u tabeli broj 2., dok su u tabeli broj 3. ove Informacije predloženi podaci o utrošenim sredstvima za mjesec decembar 2011. godine po ustanovama i općinama kantona te ukupna sredstva koja su utrošena za svaku od ustanova socijalne zaštite u toku 2011.godine.

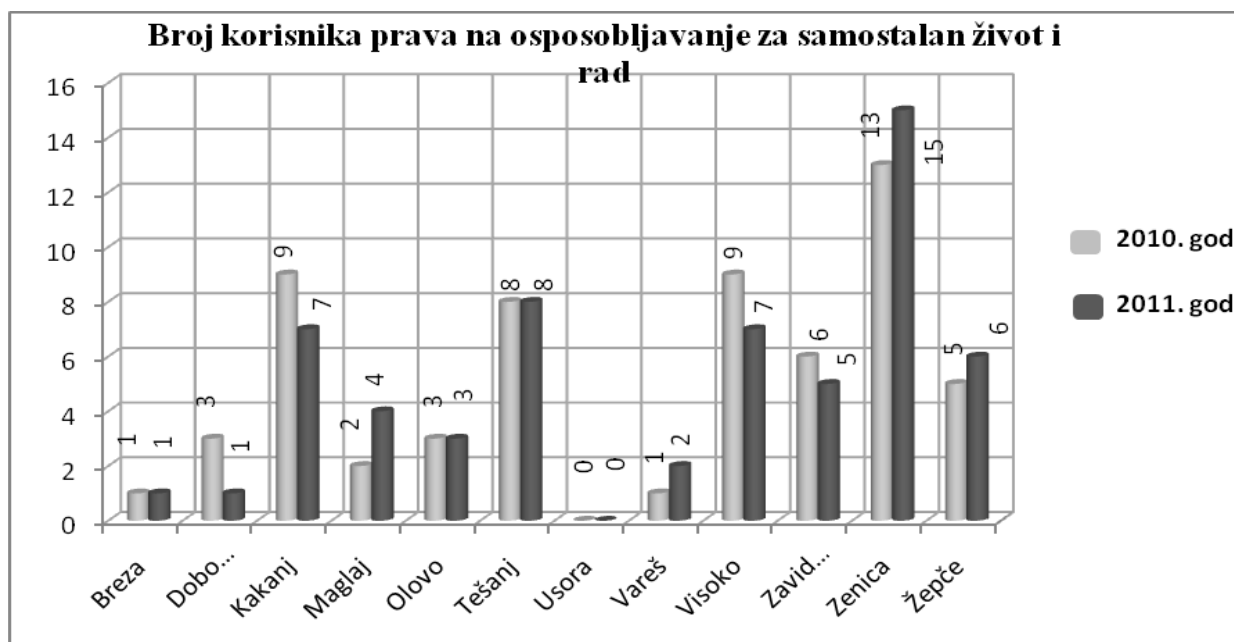
1.7. Osposobljavanje za samostalan život i rad. Shodno Kantonalnom zakonu pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad ostvaruju djeca ometena u psihofizičkom razvoju do navršanih 15 godina života kroz osnovno obrazovanje i odgoj u ustanovama namjenjenim djeci sa smetnjama u psihofizičkom razvoju ili u posebnim odgojnim grupama odgovarajućih ustanovama za osnovno obrazovanje. Ova prava ostvaruju i djeca do navršanih 18 godina života ukoliko zbog psihofizičkih sposobnosti nisu bili u stanju završiti osposobljavanje za samostalan život i rad u predviđenom roku. Također, pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad ova djeca ostvaruju u srednjoj školi gdje se ostvaruju stručni, posebno prilagođeni programi za obrazovanje djece sa smetnjama u fizičkom ili psihičkom razvoju, i do navršene 21. godine života, odnosno i poslije navršene 21. godine života, ukoliko je to pravo uspostavljeno do navršene 21. godine života. Na ovaj način obezbjeđene su pretpostavke za rehabilitaciju, obrazovanje i osposobljavanje za samostalan život i rad slijepih i slabovidnih, gluhih i gluhonijemih i djece ometene u psihofizičkom razvoju.

Porodicama sa djecom koja koriste ovo pravo tokom 2011. godine u Izmjenama i dopunama kantonalnog zakona je omogućeno ostvarivanje prava na dječiji dodatak pod povoljnijim uslovima, te su odobravane socijalno-intervenirajuće pomoći sa ciljem prevazilaženja stanja socijalne potrebe.

U tabeli br 1. je dat pregled o broju djece ometene u psihofizičkom razvoju, koja su ostvarivala pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad u odgovarajućim centrima za rehabilitacije, obrazovanje i vaspitanje, posmatrano po općinama kantona za 2010. i 2011. godinu. Za 59 djece koja su bila smještena na internatski smještaj u ustanove za osposobljavanje za život i rad u 2011. godini iz Budžeta kantona utrošeno je 203.404,10 KM, dok je za 60 djece u 2010. godini iz Budžeta kantona odobreno 216.679,75 KM.

Tabela br. 1.

Redni broj	SOCIJALNE USTANOVE	OPĆINE ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA													
		godina	Breza	Doboj Jug	Kakanj	Maglaj	Olovo	Tešanj	Usora	Vareš	Visoko	Zavidovi ći	Zenica	Žepče	UKUPN O
1	Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju Sarajevo	2011. g	0	1	1	0	1	0	0	0	1	1	3	0	8
		2010. g	0	2	1	0	1	0	0	0	1	1	3	0	9
2	JU Centar za slijepu i slabovidnu djecu Sarajevo	2011. g	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	9	2	15
		2010. g	1	1	1	0	0	0	0		2	1	6	2	14
3	Zavod za specijalno obrazovanje i vaspitanje Mjedenica	2011. g	0	0	1	0	1	4	0	0	4	0	2	4	16
		2010. g	0	0	2	0	1	6	0	0	4	0	2	3	18
4	Centar za obrazovanje, vaspitanje i rehabilitaciju slušanja i govora Tuzla	2011. g	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	1	0	5
		2010. g	0	0	0	1	0	2	0	0	0	3	2	0	8
5	Đački dom Zenica	2011. g	0	0	4	2	1	2	0	2	1	3	0	0	15
		2010. g	0	0	5	1	1	0	0	1	2	1	0	0	11
UKUPNO		2011. g	1	1	7	4	3	8	0	2	7	5	15	6	59
UKUPNO		2010. g	1	3	9	2	3	8	0	1	9	6	13	5	60

Pregled podataka o korisnicima socijalnih prava i utrošenim sredstvima, po općinama Zeničko-dobojskog kantona, sa stanjem u 2011. godine

Tabela broj 2.

Redni broj	PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE		OPĆINE ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA												
			Breza	Doboj Jug	Kakanj	Maglaj	Olovo	Tešanj	Usora	Vareš	Visoko	Zavidovići	Zenica	Žepče	UKUPNO
1.	Stalna novčana pomoć, broj priznatih prava	broj	20	2	152	64	21	96	29	27	110	149	454	75	1.199
		KM	11.366,29	1.166,20	99.114,45	39.092,85	16.738,15	60.050,90	17.497,15	16.844,45	75.874,55	100.127,30	290.725,75	49.223,65	777.821,69
2.	Jednokratne novčane pomoći	broj	184	62	172	103	123	185	43	119	139	90	502	135	1.857
		KM	9.400,00	6.400,00	16.000,00	9.600,00	9.400,00	17.000,00	7.200,00	9.400,00	17.900,00	10.300,00	40.500,00	12.000,00	165.100,00
3.	Smještaj u drugu porodicu	broj	2	0	6	5	5	6	0	3	10	16	24	19	96
		KM	2.957,30	0,00	9.721,44	7.445,50	7.618,30	8.311,80	0,00	4.333,80	20.665,44	32.720,29	43.389,20	23.540,50	160.703,57
4.	Smještaj u ustanove socijalne zaštite	broj	13	2	53	26	32	49	4	28	92	43	262	30	634
		KM	83.439,10	14.945,20	430.449,00	162.124,60	207.411,10	299.800,00	28.726,40	149.648,80	638.571,20	266.750,19	1.810.357,40	274.817,30	4.367.040,29
5.	Osposobljavanje za samostalan život i rad	broj	1	1	7	4	3	8	0	2	7	5	15	6	59
		KM	1.141,60	4.089,00	24.937,20	9.245,00	8.549,76	26.940,73	0,00	3.919,00	29.906,70	14.343,70	53.016,67	27.314,74	203.404,10
UKUPNO		broj	164	42	392	179	141	292	70	97	351	346	1.059	232	3.365
		KM	108.304,29	25.434,20	580.222,09	227.507,95	249.717,31	412.103,43	53.423,55	184.146,05	782.917,89	424.241,48	2.239.155,22	386.896,19	5.674.069,65

Pregled broja korisnika i utroška sredstava, posmatrano po socijalnim ustanovama i općinama Kantona, za mjesec decembar 2011. godine
i ukupnog utroška sredstava po socijalnim ustanovama za 2011. godinu

Tabela br. 3.

Redni broj	SOCIJALNE USTANOVE		OPĆINE ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA													Ukupno na godišnjem nivou za socijalne ustanove
			Breza	Doboj Jug	Kakanj	Maglaj	Olovo	Tešanj	Usora	Vareš	Visoko	Zavidovići	Zenica	Žepče	UKUPNO (mjesечно)	
1	"Naš dom" d.o.o Travnik	broj	1	0	9	1	4	7	0	2	9	2	14	3	52	52
		KM	790	0	5.750,65	790	1.743,81	4.107,15	0	1.580,66	5.751,98	1.580,00	5.659,88	4.015,92	31770,05	379.395,33 KM
2	Centar za djecu i mladež "Duga" Novi Travnik	broj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
		KM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	550	550	6.600,00 KM
3	Dom za djecu i omladinu ometenu u razvoju Prijedor	broj	0	0	0	1	0		0	1	0	0	0	2	2	2
		KM	0	0	0	672	0	0	0	0	800				1472	17.664,00 KM
4	Dom za stara lica Zenica	broj	2	0	1	2	2	0	0	1	1	0	19	2	30	30
		KM	462	0	790	1332	1426,5	0	0	465	790	0	10.362,00	939	16566,5	180.268,30 KM
5	HO Međunarodni Forum Solidarnosti - Emmaus	broj	0	0	4	0	0	2	1	1	1	4	4	1	18	18
		KM	0	0	2.330,68	0	0	1028,84	1.100,00	591,30	1000	2.630,48	3.869,00	700	13250,3	150.332,68 KM
6	J.U. "Dom-porodica" Zenica	broj	2	0	7	2	9	15	2	0	20	4	41	0	102	102
		KM	1.469,50	0	5.495,00	1.570,00	7.015,40	11.775,00	1570	0	15.700,00	3140	32.185,00	0	79919,9	971.154,84 KM
7	J.U. Dom penzionera Zenica	broj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	3
		KM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.474,60	0	1474,6	22.923,30 KM
8	KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja Sarajevo	broj	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1
		KM	0	0	0	0	0	0	0	0	595	0	0	0	595	7.140,00 KM
9	Majčino Selo, Međugorje	broj	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	2
		KM	0	0	0	0	0	0	0	1.000,00	0	0	0	0	1000	12.000,00 KM
10	" Mala škola Vareš" Ustanova za prihvata i odgoj djece	broj	0	0	2	0	0	0	0	3	0	0	0	0	5	5
		KM	0	0	851,82	0	0	0	0	2398,96	0	0	0	0	3250,78	23.620,80 KM
11	JU škola za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju osoba sa poteškoćama u psiho-fizičkom razvoju Zenica	broj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	46	0	46	46
		KM	0	0		0	0	0	0	0			8.970,00	0	8970	95.160,00 KM
12	RWS - Dječije selo mira Turija	broj	1	1	0	3	0	0	0	0	10	12	2	1	30	30
		KM	315	315	0	945,00	0	0	0	0	3.150,00	3.780,00	630	315	9450	116.152,00 KM

13	SOS Kinderdorf International	broj	0	0	3	5	8	15	0	0	9	3	4	0	47	47
		KM	0	0	431,97	551,95	1.151,92	2.159,85	0	0	1.295,91	431,97	575,96	0	6599,53	79.770,32 KM
14	Zavod za vaspitanje muške djece i omladine - Sarajevo	broj	0	0	0		0	0	0	0	1	1	0	0	2	2
		KM	0		0	0	0	0	0	0	1560	780	0	0	2340	14.748,00 KM
15	Zavod za zaštitu djece i omladine - Pazarić	broj	5	0	7	0	4	4		3	7	3	31	1	65	65
		KM	2.204,93	0	5.036,00	0	3.096,00	2.975,42	0	2.418,00	5.148,04	2.267,65	21.730,98	806	45683,02	546.610,11 KM
16	Zavod za zaštitu ženske djece i omladine Višegrad	broj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0		2	2
		KM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.107,47	0	0	1107,47	14.312,31 KM
17	Zavod za zbrinjavanje mentalno-invalidnih lica Drin	broj	0	1	13	7	4	5	0	5	20	2	73	11	141	141
		KM	0	432,29	9.053,35	5.043,50	2.775,27	2.922,76	0	1.719,50	13.366,00	953,5	51.771,14	7.839,61	95876,92	1.113.075,60 KM
18	Zavod za zbrinjavanje MIO Bakovići - Fojnica	broj	2	0	7	5	1	0	1	11	11	9	17	9	73	73
		KM	1.319,35	0	4.111,27	2.902,00	633,15	0	806	3.384,34	9.265,20	5.583,94	9.299,41	7.451,80	44756,46	537.516,58 KM
19	Zavod "Jakeš" Modriča	broj	0		0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	4	4
		KM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	625	1.260,68	680	2565,68	31.086,12 KM
20	Sveta obitelj	broj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	2
		KM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.280,00		2280	25.040,00 KM
21	Centar za odvikavanje od ovisnosti „Smoluča“ Lukavac	broj	0	0	0	0	0	0			1		2	0	3	3
		KM	0	0	0	0	0	0	0	0	300	0	600,00		900	6.200,00 KM
22	Centar za odvikavanje od ovisnosti „Marjanovac“	broj	0	0	0	0	0	1	0	0	0		2	0	3	3
		KM	0	0	0	0	0	300	0	0	0	0	600,00		900	7.670,00 KM
23	Terapijska zajednica PROI Kakanj	broj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	2
		KM											600,00		600	8.600,00 KM
UKUPNO		broj	13	2	53	26	32	49	4	28	92	43	262	30	634	634
		KM	6.560,78	747,29	33.850,74	13.806,45	17.842,05	25.269,02	3.476,00	13.557,76	58.722,13	22.880,01	151.868,6	23.297,3	371.878,2	4.367.040,29 KM

2. Osvrt na primjenu Zakona u odnosu na ostvarivanje prava lica sa invaliditetom

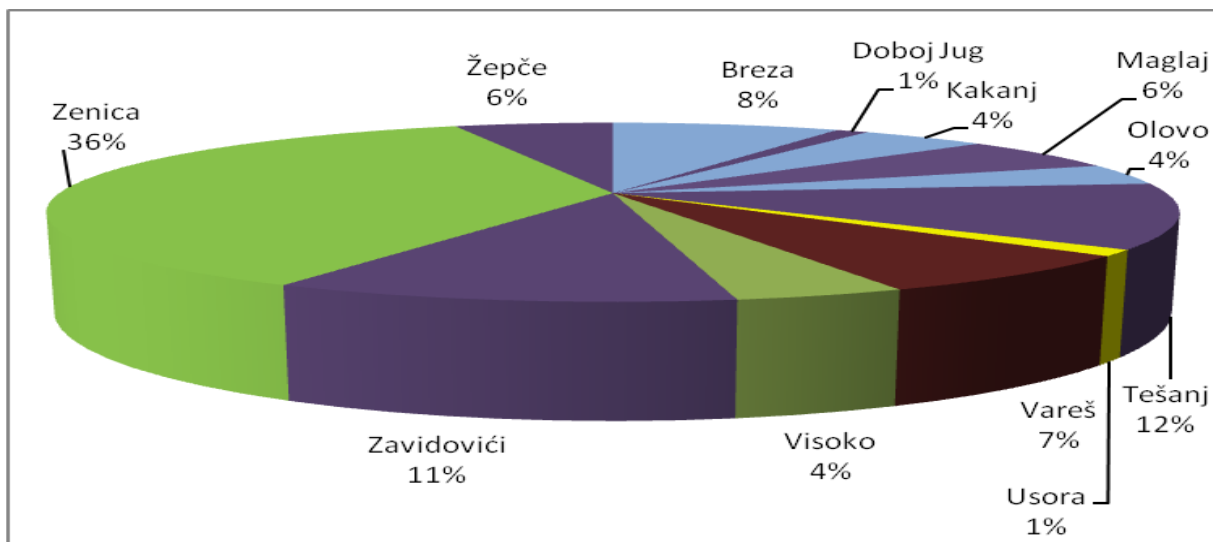
Osnovna prava lica sa invaliditetom su definisana i uređena u Federalnom zakonu, i to kao: lična invalidnina, pravo na pomoć i njegu od drugog lica i pravo na ortopedski dodatak. Prvobitno je bilo propisano da se sva prava finansiraju iz Budžeta Federacije BiH, a nakon donošenja posljednjih izmjena i dopuna Federalnog zakona od 12. 03.2009. godine na kantone je prenesena obaveza da finansiraju pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica, i to za lica kojima je utvrđen invaliditet od 100% ili 90% tjelesnog oštećenja i utvrđena potreba za dodatkom za njegu i pomoć drugog lica nakon 65. godine života. Također, ovim izmjenama i dopunama zakona propisano da osobe sa invaliditetom kojima je priznato pravo na 100% ili 90% tjelesnog oštećenja imaju i pravo na refundaciju troškova medicinskog vještačenja iz sredstava kantonalnog budžeta.

Stoga na osnovu zakonskih ovlasti, ministar Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice je u 2010. i 2011. godini donio Uputstvu o postupku priznavanja nadoknade troškova medicinskog vještačenja u prvom stepenu. Prava na nadoknade troškova medicinskog vještačenja po ovom Uputstvu mogla su ostvariti lica kojima je utvrđen invaliditet od 100% i 90% i potreba za dodatkom za njegu i pomoć od drugog lica, a u vrijeme podnošenja zahtjeva za utvrđivanje naprijed navedenih prava bili su stariji od 65 godina života. Tokom 2010. godine ovo pravo je ostvarilo 2.139 korisnika, dok je u 2011. godini isto ostvarilo 318 korisnika. Dakle, nakon donošenja navedenih izmjena i dopuna zakona do kraja 2011. godine prava na nadoknade troškova medicinskog vještačenja ostvarilo je 2.457 korisnika, tako da preostaje da se u narednom periodu obezbjedi sredstva i za lica sa invaliditetom koja nisu obuhvaćena ovim Uputstvom.

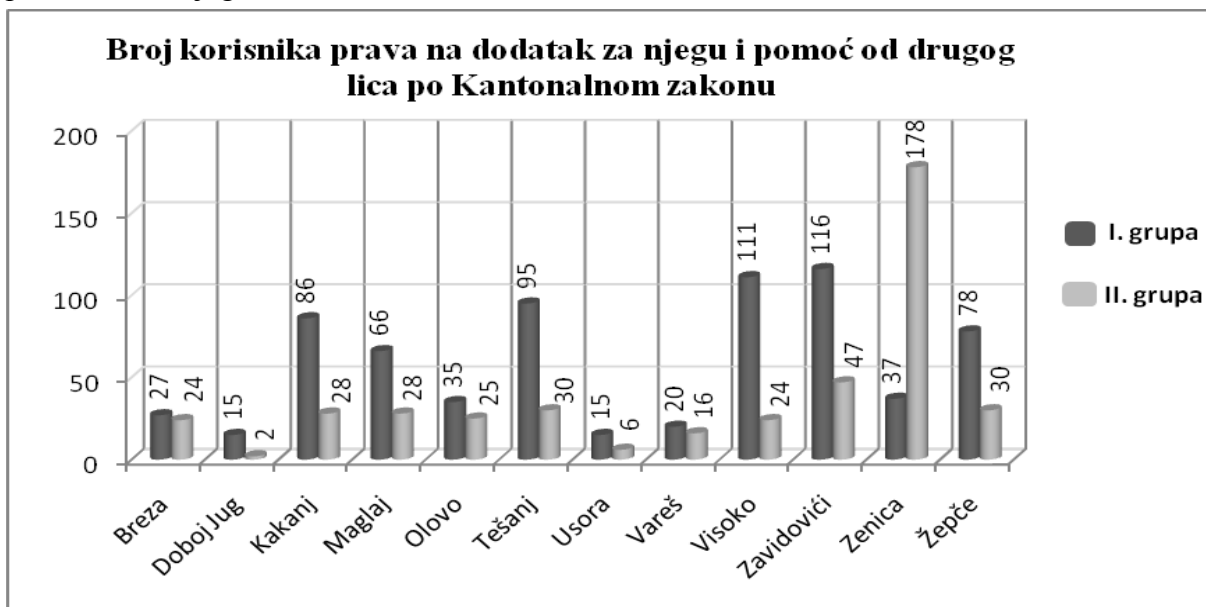
Prema podacima koji su dostavljeni od strane centara za socijalni rad i nadležnih općinskih službi socijalne zaštite u julu 2010. godine, pravo na ličnu invalidninu sa procentom invaliditeta od 100% i 90% tjelesnog oštećenja ostvarivalo je 8.048 korisnika. Nakon izmjena Pravilnika o ocjenjivanju lica sa invaliditetom od 01.05.2010. godine se vršila tzv. "papirnata revizija", tako da je u junu 2011. godine broj korisnika prava lica sa invaliditetom bio 7.182 korisnika. Od ovog broj lica sa invaliditetom, prema Izmenama i dopunama kantonalnog zakona u pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica je trebalo uključiti oko 1.988 korisnika starijih od 65. godina i to I. grupe 1.310 korisnika i II. grupe 678 korisnika, kako je to navedeno u tabeli br.4 i procentualno u dijagramu.

Tabela br.4

OPĆINE ZE-DO KANTONA	Prava civilnih (neratnih) invalida juni 2011. godine							Ukupno 100% i 90%
	100%	90%	I. grupa tuđe njege i pomoći		II. grupa tuđe njege i pomoći		Ortopetski dodatak	
			F BiH	Ze-do kanton	F BiH	Ze-do kanton		
Breza	381	193	54	69	162	188	121	574
Doboj Jug	58	23	30	14	20	2	37	81
Kakanj	190	129	104	75	81	24	139	319
Maglaj	299	123	143	78	76	34	176	422
Olovo	165	105	53	56	61	31	67	270
Tešanj	583	255	307	126	188	32	291	838
Usora	55	25	29	15	22	7	39	80
Vareš	358	157	120	97	91	114	183	515
Visoko	219	69	29	175	14	71	144	288
Zavidovići	558	223	233	161	159	57	330	781
Zenica	1995	620	675	359	382	97	1065	2.615
Žepče	289	110	132	85	104	21	173	399
Ukupno	5.150	2.032	1.909	1.310	1.360	678	2.765	7.182

Stupanjem na snagu Izmjena i dopuna kantonalnog zakona, od oktobra 2011. godine licima sa invaliditetom je omogućeno ostvarivanje prava na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica, i to za I. grupu u iznosu 20% od prosječne plaće Kantona što je iznosilo 133,95 KM i za II. grupu u iznosu 10 % od prosječne plaće Kantona što je iznosilo 66,95 KM. Istovremeno, u cilju što bolje provedbe citiranog zakona ovo Ministarstvo je donijelo Instrukciju o provedbi Izmjena i dopuna kantonalnog zakona kojom su utvrđena pravila za postupanje centara za socijalni rad i općinskih službi nadležnih za poslove socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom, što je rezultiralo konačnim rješenjima za 1.139 korisnika do kraja 2011. godine. To jeste, od oktobra do decembra ove godine sredstva su trebvana za 697 korisnika I. grupe i 442 korisnika II. grupe dodatka za njegu i pomoć od drugog lica. Ovi podaci su detaljno predočeni u dijagramu.

Prema iznosima naknada za I. i II. grupu prava na dodatak za tuđu njegu i pomoć od drugog lica iz Budžeta kantona utrošeno je 365.259,20 KM, dok je za refundacija troškova medicinskog vještačenja utrošeno 42.149,00 KM

3. Društvena integracija djece i odraslih lica sa posebnim potrebama i dnevno zbrinjavanje

Politikom razvoja zaštite osoba sa posebnim potrebama u saradnji sa nevladinom sektorom i stranim donatorima, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona intenzivno se bavi više od pet godina. Naučno, temeljno saznanje o fundamentalnom značaju razvoja djece sa posebnim potrebama ima kao posljedicu u društvu osnivanje institucija koje će se baviti unapređenjem razvoja na interdisciplinarnoj osnovi.

Aktivnosti na unapređenju zaštite osoba sa posebnim potrebama provedene su putem rada dnevnih centara za djecu i odrasla lica, i to:

- Dnevni centar pri JU Škola za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju osoba sa poteškoćama u psiho-fizičkom razvoju Zenica, za 46 korisnika sa područja općine Zenica. Za ovu namjenu na godišnjem nivou iz kantonalnog budžeta izdvojeno je 95.160,00 KM;
- Projekat „Dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama“ u Maglaju za 63 korisnika školskog uzrasta i 12 korisnika odrasle dobi sa područja općina Maglaj, Žepče i Zavidovići koji je implementiralo udruženje Humanost. Za ovu namjenu na godišnjem nivou iz kantonalnog budžeta izdvojeno je 135.046,20 KM. Krajem 2011. godine ovaj projekat prerastao je u ustanovu „Dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama“ Maglaj;
- Projekat „Centar za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju za djecu sa posebnim potrebama“ u Zenici, pruža usluge terapijskog i edukacijsko-rehabilitacijskog karaktera ambulantno i mobilno za 81 korisnika predškolskog uzrasta sa područja svih općina kantona. Za ovu namjenu na godišnjem nivou iz kantonalnog budžeta izdvojeno je 161.576,79 KM;
- Projekat „Podrška samostalnom stanovanju-življenju osoba sa poteškoćama u razvoju općine Zenica kroz dnevni centar za odrasle osobe sa posebnim potrebama“ implementira udruženje Svjetlost a uključeno je 18 korisnika sa područja općine Zenica. Za ovu namjenu na godišnjem nivou iz kantonalnog budžeta izdvojeno je 18.000,00 KM;
- Projekat „Dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama“ u Tešnju za 15 korisnika školskog uzrasta sa područja općine Tešanj koji implementira JU Centar za socijalni rad u saradnji sa Udruženjem roditelja djece sa posebnim potrebama sa područja općine Tešnj. Za podršku u implementaciji projekta iz kantonalnog budžeta izdvojeno je 3.000,00 KM;
- U novembru 2011. godine započet je projekat „Izgradnje dnevnog centra za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama“ u Visokom za potrebe korisnika općina Kakanj, Visoko, Breza, Vareš i Olovo koji implementira udruženje Humanost. Za ovu namjenu na godišnjem nivou iz kantonalnog budžeta izdvojeno je 100.000,00 KM;

Dio programskih ciljeva i zadataka Ministarstva i Vlade Zeničko-dobojskog kantona u 2011. godini, definisan je kao razvoj modela zaštite djece, po mogućnosti i odraslih osoba sa posebnim potrebama kroz dnevno zbrinjavanje, te provođenje i podsticanje aktivnosti socijalno-humanitarnog i socijalno-intervenirajućeg karaktera.

Važno je istaći da se ukupna briga oko razvoja modela zaštite osoba sa posebnim potrebama sprovoden u saradnji sa nevladinim sektorom i lokalnom zajednicom u svim općinama Zeničko-dobojskog kantona.

III. DOSTIGNUTO STANJE U OBLASTI ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Osnovna prava civilnih žrtava rata su definisana i uređena Federalnim i u Kantonalnim zakonom, tako da civilne žrtave rata imaju pravo na: ličnu invalidninu ili mjesečno lično novčano primanje; dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica; ortopedski dodatak; porodičnu invalidninu; zdravstvenu zaštitu. Pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala; osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija); prioritetno zapošljavanje; prioritetno stambeno zbrinjavanje; psihološka i pravna pomoć su takođe prava civilnih žrtava rata koja se postepeno razvijaju i za koja je potrebno da se uključe svi nivoi vlasti.

Shodno rješenjima koja proizilaze iz citiranih zakona finansiranje za prva četiri prava civilnih žrtava obezbjeđuje se u omjeru 70 % iz Federalnog budžeta i 30 % iz Budžeta Zeničko-dobojskog kantona. Osnovica za obračun novčanih primanja ovih lica iznosi 70% od osnovice utvrđene u skladu s federalnim propisima o pravima branitelja i članova njihovih porodica, dok se lična invalidnina utvrđuje u mjesečnom iznosu prema grupi oštećenja organizma u procentima. Prema tome iznosi mjesečnih novčanih primanja korisnika prava civilnih žrtava rata u toku 2011. godine su bili sljedeći:

- **Lična invalidnina**

- I grupa CŽR (100%-potr. PNJDL)	507,56 KM (od F BiH 355,29 od ZDK 152,27 KM)
- II grupa CŽR (100% TO)	370,51 KM (od F BiH 259,36 od ZDK 111,15 KM)
- III grupa CŽR (90%)	279,15 KM (od F BiH 195,41 od ZDK 83,74 KM)
- IV grupa CŽR (80%)	218,25 KM (od F BiH 152,78 od ZDK 65,47 KM)
- V grupa CŽR (70%)	162,41 KM (od F BiH 113,69 od ZDK 48,72 KM)
- VI grupa CŽR (60%)	91,36 KM (od F BiH 63,95 od ZDK 27,41 KM)

- **Mjesečno lično novčano primanje** 507,56 KM (od F BiH 355,29 od ZDK 152,27 KM)

- **Dodatak za njegu i pomoć**

- I stepen	507,56 KM (od F BiH 362,54 od ZDK 145,02 KM)
- II stepen	355,28 KM (od F BiH 253,77 od ZDK 101,51 KM)
- III stepen	253,77 KM (od F BiH 181,27 od ZDK 72,50 KM)

- **Ortopedski dodatak**

- I stepen	147,19 KM (od F BiH 105,14 od ZDK 42,05 KM)
- II stepen	111,66 KM (od F BiH 79,66 od ZDK 31,90 KM)
- III stepen	86,28 KM (od F BiH 61,63 od ZDK 24,65 KM)

- **Porodična invalidnina**

- za jednog člana porodice	218,25 KM (od F BiH 155,89 od ZDK 62,36 KM)
- za 2 člana porodice	279,15 KM (od F BiH 199,39 od ZDK 79,76 KM)
- za 3 člana porodice	304,53 KM (od F BiH 217,52 od ZDK 87,01 KM)
- za 4 člana porodice i više	329,91 KM (od F BiH 235,65 od ZDK 94,26 KM)

U 2011. godini na području Zeničko-dobojskog kantona evidentirano je 928 korisnika civilnih žrtava rata koji su ukupno ostvarivali 1.124 prava. Za ove korisnike iz Federalnog budžeta obezbjeđeno je 70% sredstava što iznosi 2.042.730,41 KM a iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona obezbjeđeno je 30% sredstava u iznosu 841.195,43 KM. U 2010. godini evidentirano je 949 korisnika civilnih žrtava rata sa ukupno ostvarenih 1.146 prava. Za finansiranje ovih prava u 2010. godini iz Federalnog budžeta je obezbjeđeno 2.083.636,32 KM a iz budžeta Zeničko-dobojskog kantona obezbjeđeno 857.770,93 KM.

Detaljni podaci o broju korisnika i broju ostvarenih prava civilnih žrtava rata u 2011. i 2010. godini dati su u tabeli br.5. Kada navedene podatke uporedimo vidljivo je da se u 2011. godini broj korisnika smanjio za 21 korisnika i za 22 prava civilnih žrtava rata. Također, u tabeli br.6 ove Informacije dajemo i detaljne pokazatelje o naknadama civilnih žrtava rata koja su mjesečno isplaćivana po općinama za period januar-decembar 2011.godine.

Shodno Uputstva o načinu priznavanja prava na zdravstveno osiguranje i ostvarivanje osnovne zdravstvene zaštite određenih kategorija lica, koja nisu zdravstveno osigurana po drugom osnovu, broj: 09-37-15175/10 od 24.05. 2010.godine, civilne žrtave rata i članovi njihovih porodice ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu. Prvostepeni organi za provođenje postupka priznavanja ovog prava su općinske služba nadležna za pitanja socijalne zaštite ili centri za socijalni rad. Prema podacima prvostepenih organa pravo na zdravstveno osiguranje u 2011. godini ostvarivalo je 35 korisnika dok je isto u 2010. godini ostvarivalo 39 korisnika. Pravo na pomoć u obezbjeđenju troškova liječenja i pravo na pomoć u nabavci ortopedskih pomagala civilne žrtve rata ostvaruju pod uvjetima i na način utvrđen propisima iz oblasti zdravstvene zaštite. U slučaju kada je nastala potrebu za obezbjeđenjem dodatnih troškova liječenja civilnim žrtvama rata su odobravane jednokratna ili socijalno-intervenirajuće novčane pomoći iz sredstava socijalne zaštite.

Isto tako, civilne žrtve rata su ostvarivale pomoći na ime stambenog zbrinjavanja, poboljšanja uslova ili adaptacije prostorija odobravanjem jednokratne ili socijalno-intervenirajuće pomoći. Kada je u pitanju pravo na prioritetno stambeno zbrinjavanje, do sada je jedino u općini Maglaj zabilježeni pozitivan primjer zbrinjavanja 15 korisnika porodične invalidnine putem donacija humanitarnih organizacija, s obzirom da su ove porodice istovremeno imale i status raseljenih lica.

Zapošljavanje civilnih žrtava rata, kao i drugih lica sa invaliditetom moguće je ostvarit uz lični angažman lica sa invaliditetom i potpuniju primjenu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju lica sa invaliditetom ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/10, - u daljem tekstu: „Zakon“). Stoga ovo Ministarstvo podržava brži proces implementacije ovog krucijalnog Zakona za osobe sa invaliditetom, te učestvuje u aktivnostima na implementaciji citiranog Zakona. U tom kontekstu ministar Ministarstva za rad i socijalnu politiku Zeničko-dobojskog kantona donio je Pravilnik o uslovima za osnivanje i rad ustanova za profesionalnu rehabilitaciju, kojim su propisani opći i posebni uslovi za osnivanje i rad ustanova za profesionalnu rehabilitaciju, što je jedan od uslova za implementaciju Zakona. Prema ovom zakonu lica sa invaliditetom se mogu zaposliti pod općim i posebnim uslovima i za implementaciju Zakona potrebno je da se ispune i određeni uvjeti koji se odnose na donošenje provedbenih propisa na nivou Federacije BiH, kao što je donošenje propisa kojim će se utvrditi radna mjesta i poslovi na kojima pri zapošljavanju lica sa invaliditetom, uz zadovoljavanje ostalih potrebnih uvjeta, prednost imaju lica sa 100% invaliditetom.

Prema raspoloživim podacima, koji su nam dostavljeni ovim povodom, iz JU Službe za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona u 2010. godini zaposleno je 106 lica sa invaliditetom, dok je u 2011. godini po raznim osnovama zaposleno 98 lica sa invaliditetom.

5. Pregled broja korisnika i prava civilnih žrtava rata koja su korisnici ostvarivali u 2010. i 2011. godini

Tabela br. 5

Pregled broja ostvarenih prava civilnih žrtava rata														
OPĆINA	Broj korisnika		Lična invalidnina		Mjesečno lično primanje		Dodatak za njegu i pomoć		Ortopedski dodatak		Porodična invalidnina		Ukupan broj ostvarenih prava	
	2011. god	2010. god	2011. god	2010. god	2011. god	2010. god	2011. god	2010. god	2011. god	2010. god	2011. god	2010. god	2011. god	2010. god
Breza	47	50	16	17	0	1	1	1	10	10	31	32	58	61
Doboj jug	39	42	18	18	3	3	3	3	8	8	18	21	50	53
Kakanj	17	18	10	11	3	3	0	0	2	2	4	4	19	20
Maglaj	168	171	65	67	2	2	4	4	26	26	101	102	198	201
Olovo	52	51	29	29	0	0	0	0	12	12	23	22	64	63
Tešanj	154	155	84	84	1	1	3	3	41	40	69	70	198	198
Usora	14	15	4	4	0	0	1	1	2	2	10	11	17	18
Vareš	43	42	12	12	12	11	0	0	2	2	19	19	45	44
Visoko	120	124	46	47	7	7	3	3	20	21	67	70	143	148
Zavidovići	131	133	68	68	3	3	3	3	13	13	60	62	147	149
Zenica	101	105	47	49	10	9	1	1	32	32	44	47	134	138
Žepče	42	43	20	21	6	6	0	0	9	10	16	16	51	53
UKUPNO	928	949	419	427	47	46	19	19	177	178	462	476	1124	1146

6. Pregled mjesečnih isplata, po općinama, u korist korisnika prava civilnih žrtava rata, za period: januar-decembar 2011. godine

Tabela br.6

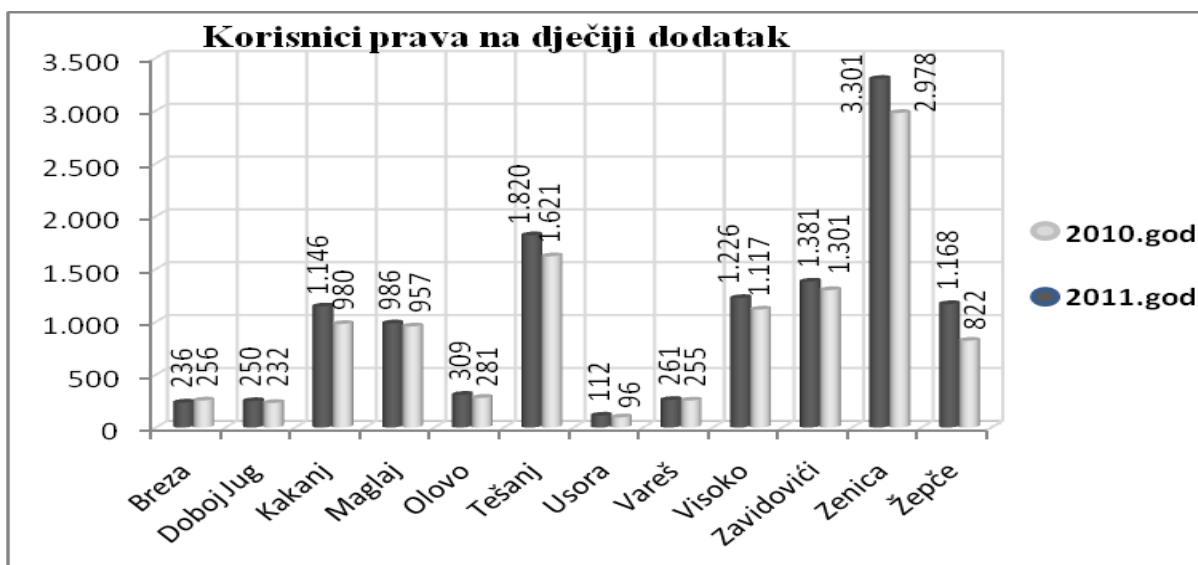
Redni broj	CIVILNE ŽRTVE RATA		OPĆINE ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA 2011												
			Breza	Doboj Jug	Kakanj	Maglaj	Olovo	Tešanj	Usora	Vareš	Visoko	Zavido vići	Zenica	Žepče	UKUPNO
1	Januar	F BiH	8.751,07	9.009,39	3.054,96	29.002,59	8.127,84	26.043,92	3.212,57	8.521,07	23.583,04	22.752,61	20.106,31	7.991,44	170.156,81 KM
		ZDK	3.564,67	3.719,99	1.287,10	11.858,42	3.365,69	10.702,60	1.302,12	3.551,15	9.673,05	9.384,89	8.317,82	3.324,40	70.051,90 KM
2	Februar	F BiH	8.751,07	8.654,11	9.732,13	31.427,53	10.321,13	28.642,54	3.212,57	8.521,07	23.271,26	21.509,62	20.470,81	7.626,94	182.140,78 KM
		ZDK	3.564,67	3.577,87	4.002,08	12.828,48	4.243,05	11.775,04	1.302,12	3.551,15	9.548,33	8.882,60	8.471,02	3.171,20	74.917,61 KM
3	Mart	F BiH	8.751,07	8.654,11	3.207,74	28.647,31	8.327,23	26.152,90	3.212,57	8.521,07	23.079,89	21.508,62	20.470,81	7.626,94	168.160,26 KM
		ZDK	3.564,67	3.577,87	1.352,63	11.716,30	3.445,45	10.751,24	1.302,12	3.551,15	9.465,62	8.882,60	8.471,02	3.171,20	69.251,87 KM
4	April	F BiH	8.637,38	8.654,11	3.202,74	28.385,57	8.327,23	26.155,29	3.056,68	8.521,07	22.924,00	21.509,62	20.470,81	7.626,94	167.471,44 KM
		ZDK	3.515,95	3.577,87	1.352,63	11.611,82	3.445,45	10.748,56	1.239,76	3.551,15	9.403,26	8.882,60	8.471,02	3.171,20	68.971,27 KM
5	Maj	F BiH	8.637,38	9.570,52	3.051,85	30.261,58	8.327,23	26.155,29	3.056,68	8.521,07	22.924,00	21.509,62	20.470,81	7.626,94	170.112,97 KM
		ZDK	3.515,95	3.970,70	1.290,27	12.334,72	3.445,45	10.748,56	1.239,76	3.551,15	9.403,26	8.882,60	8.471,02	3.171,20	70.024,64 KM
6	Juni	F BiH	8.437,99	8.810,00	3.051,85	29.878,09	8.327,23	26.155,29	3.056,68	8.521,07	22.924,00	21.353,73	20.367,70	7.626,94	168.510,57 KM
		ZDK	3.436,19	3.640,23	1.290,27	12.203,54	3.445,45	10.748,56	1.239,76	3.551,15	9.403,26	8.820,24	8.433,83	3.171,20	69.383,68 KM
7	Juli	F BiH	8.282,10	8.454,72	3.051,85	28.270,28	8.327,23	26.155,29	3.056,68	8.521,07	22.924,00	21.353,73	22.144,15	7.626,94	168.168,04 KM
		ZDK	3.373,83	3.498,11	1.290,27	11.563,11	3.445,45	10.748,56	1.239,76	3.551,15	9.403,26	8.820,24	9.192,48	3.171,20	69.297,42 KM
8	Avgust	F BiH	8.282,10	9.545,95	3.051,85	30.065,95	8.327,23	27.287,27	3.056,68	8.521,07	22.924,00	21.353,73	20.969,19	7.626,94	171.011,96 KM
		FBIH	3.373,83	3.934,63	1.290,27	12.287,40	3.445,45	11.201,40	1.239,76	3.551,15	9.403,26	8.820,24	8.672,14	3.171,20	70.390,73 KM
9	Septembar	F BiH	8.905,66	8.610,61	3.051,85	28.675,54	8.327,23	25.678,56	3.056,68	8.521,07	22.924,00	21.353,73	20.146,28	7.626,94	166.878,15 KM
		ZDK	3.623,27	3.560,63	1.290,27	11.731,23	3.445,45	10.557,86	1.239,76	3.551,15	9.403,26	8.820,24	8.342,89	3.171,20	68.737,21 KM
10	Oktobar	F BiH	8.082,70	8.610,61	2.987,90	28.675,54	8.327,23	28.723,84	3.056,68	14.916,29	22.924,00	21.353,73	20.258,72	7.626,94	175.544,18 KM
		ZDK	3.283,92	3.560,63	1.262,86	11.731,23	3.445,45	11.776,00	1.239,76	6.292,01	9.403,26	8.820,24	8.387,80	3.171,20	72.374,36 KM
11	Novembar	F BiH	8.082,70	8.610,61	2.987,90	28.605,52	8.327,23	28.488,15	3.056,68	8.876,36	22.924,00	21.089,10	20.001,66	7.626,94	168.676,85 KM
		ZDK	3.283,92	3.560,63	1.262,86	11.703,22	3.445,45	11.681,75	1.239,76	3.703,42	9.403,26	8.714,36	8.279,45	3.171,20	69.449,28 KM
12	Decembar	F BiH	8.082,70	8.610,61	2.987,90	28.419,96	8.327,23	25.877,17	3.056,68	8.876,36	22.924,00	21.089,10	20.019,75	7.626,94	165.898,40 KM
		ZDK	3.283,92	3.560,63	1.262,86	11.628,99	3.445,45	10.644,87	1.239,76	3.703,42	9.403,26	8.714,36	8.286,74	3.171,20	68.345,46 KM
UKUPNO		F BiH	101.683,92	105.795,35	43.420,52	350.315,46	101.721,27	321.515,51	37.147,83	109.358,64	276.250,19	257.736,94	245.897,00	91.887,78	2.042.730,41 KM
		ZDK	41.384,79	43.739,79	18.234,37	143.198,46	42.063,24	132.085,00	15.064,20	45.659,20	113.316,34	106.445,21	101.797,23	38.207,60	841.195,43 KM

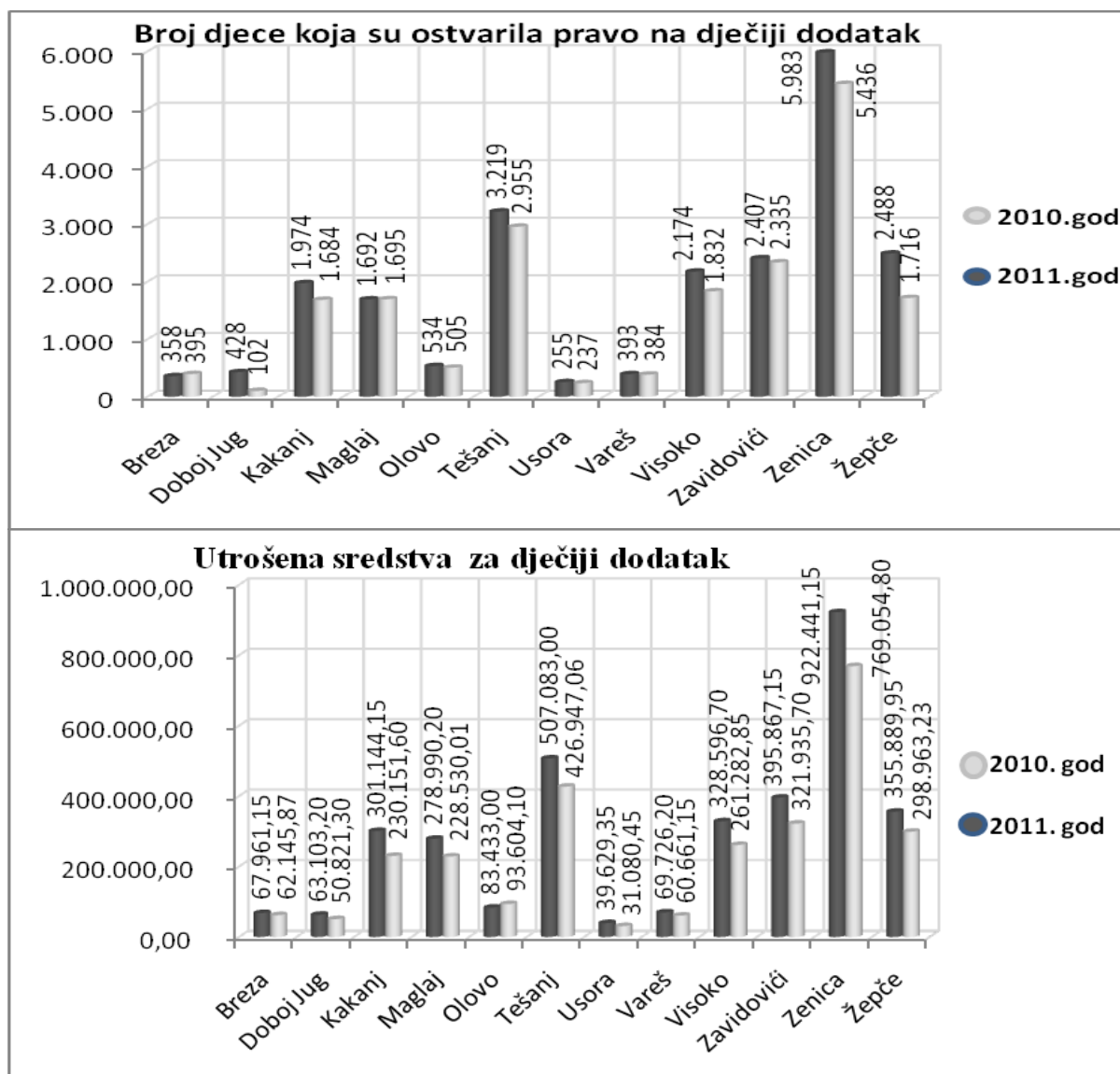
IV. DOSTIGNUTO STANJE U OBLASTI ZAŠTITE PORODICE SA DJECOM

Zaštita porodice sa djecom, u smislu Kantonalnog zakona je osiguranje porodice kroz materijalna i druga davanja, radi pomaganja u podizanju, odgoju i zbrinjavanju djece, kao i njihovom osposobljavanju za samostalan život i rad, u najboljem interesu djeteta. Osnovna prava porodice sa djecom propisana su Kantonalnim zakonom a finansiraju se iz kantonalnog budžeta i općinskih budžeta. U ovom dijelu Informacije bit će predloženi pokazatelji i dostignuto stanje u oblasti zaštite porodice sa djecom koja su finansirana iz kantonalnog budžeta u toku 2011. godine.

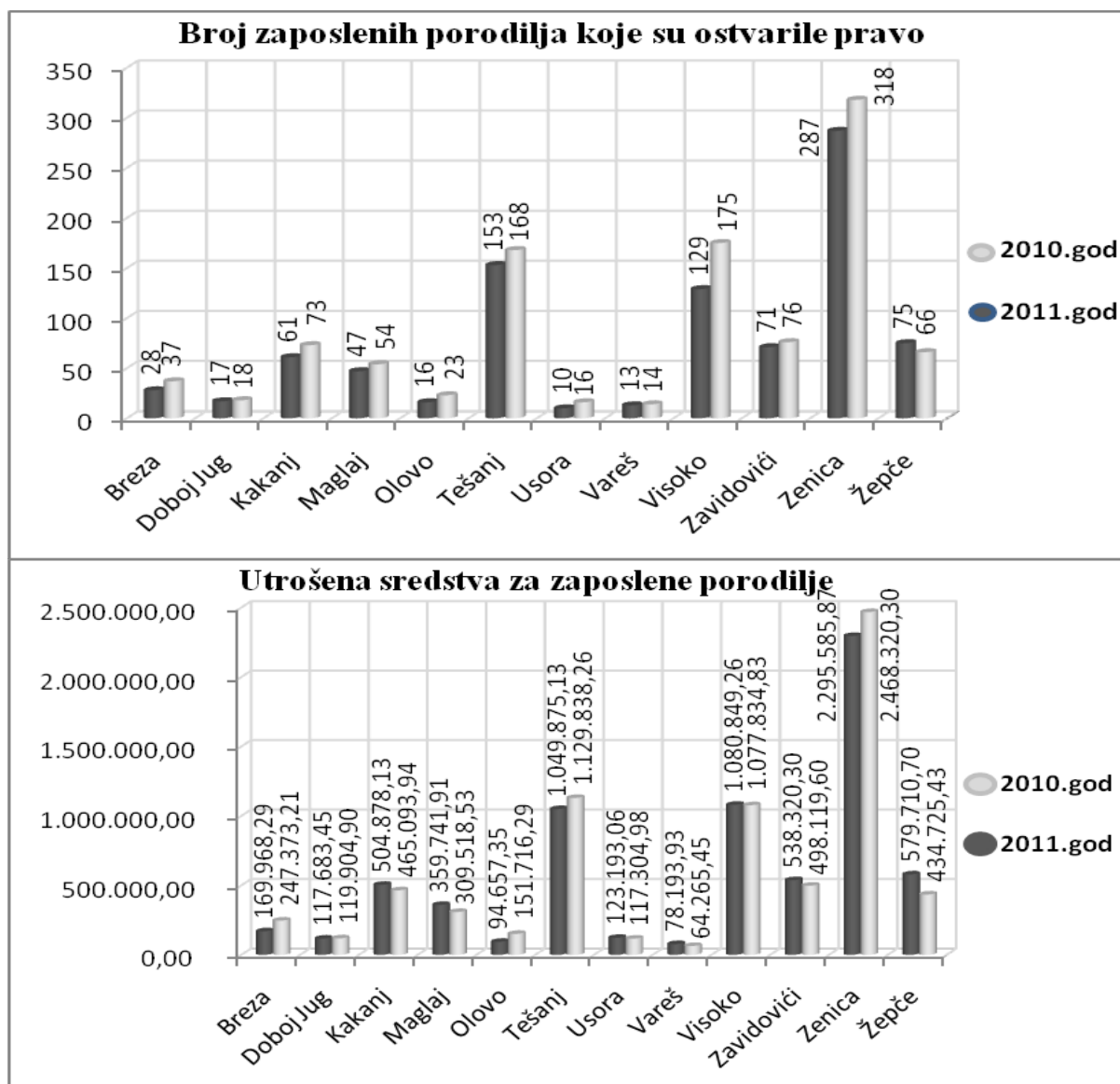
1.Dodatak na djecu. Pravo na dječiji dodatak pripada porodici sa djecom koja se neposredno brine o djetetu, a čiji mjesečni prihodi ostvareni po svim osnovama, izuzev primanja ostvarenih iz socijalne zaštite i zaštite porodice sa djecom, po članu domaćinstva ne prelaze 15% od prosječne plaće Kantona. Ovaj cenzus se ne odnosi na ostvarivanje prava djeteta bez oba ili jednog roditelja, porodicu koja ima dijete ometeno u fizičkom ili psihičkom razvoju i porodice u kojoj oba ili jedan roditelj imaju najmanje 60% oštećenje organizma, jer ovo pravo mogu ostvariti bez obzira na prihodovne i/ili imovinske uvjete. Po ovim povoljnijim uslovima, u Izmjenama i dopunama kantonalnog zakona omogućeno je ostvarivanje prava na dječiji dodatak i porodicama sa djecom kod kojih dijete ima najmanje 60% oštećenje organizma ili dijete koje koristi pravo na osposobljavanje za život i rad po osnovu internatskog smještaja u ustanovu. Prema Uputstvu ovog Ministarstva, broj: 09-14-21711-1/09 od 15.03.2011. godine, od aprila 2011. godine iznos dječijeg dodatka isplaćivan je u iznosu od 11,75 KM i pod povoljnijim uslovima u iznosu od 17,70 KM.

U dijagramima su dati detaljni podaci po općinama Kantona, o broju korisnika dodatka na djecu i broju djece za koje je takvo pravo ostvareno, kao i iznosi utrošenih sredstva tokom 2011. i 2010. godine. Prema navedenim podacima u 2011. godine pravo na dječiji dodatak ostvarivalo je 12.196 korisnika za 21.905 djece, za šta je iz kantonalnog budžeta izdvojeno 3.413.865,20 KM. Isto pravo u 2010. godine ostvarivalo je 10.896 korisnika za 19.276 djece, dok je iz kantonalnog budžeta izdvojeno 2.835.178,12 KM, što ukazuje na povećan broj korisnika ovog prava. Pregled podataka u 2011. godini za sva prava u oblasti zaštite porodice sa djecom je prikazan i u tabeli br. 7.

2. Naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odustvuje sa posla za vrijeme trudnoće, porođaja i njege djeteta. Zaposlene porodilje na području Zeničko-dobojskog kantona za vrijeme porodiljskog odsustva ostvaruju pravo na naknadu plaće u iznosu od 80% prosječne plaće koju je korisnik prava ostavario u periodu od 6 mjeseci prije početka korištenja odsustva zbog porođaja, s tim da takva naknada ne može biti manja od 200,00 KM niti veća od prosječne i posljednje objavljene neto plaće Kantona. U 2011. godini za ovu namjenu iz budžeta Kantona doznačeno je 6.992.657,42 KM, a pravo na naknadu je ostvarilo 907 zaposlenih porodilja. Za ovu naknadu u 2010. godini utrošeno je 7.084.015,72 KM, a pravo je ostvarivalo 1.038 zaposlenih porodilja. U dijagramima su dati detaljni podaci, po općinama Kantona, o broju zaposlenih porodilja u 2011. i 2010. godini koje su ostvarile ovo pravo, kao i iznosi utrošenih sredstava. Uvidom u prezentirane podatke vidljivo je da je u 2011. godini smanjen broj korisnika ovog prava za 41 zaposlenu porodilju. Detaljniji podaci za 2011. godinu su prezentirani i u tabeli br. 7.

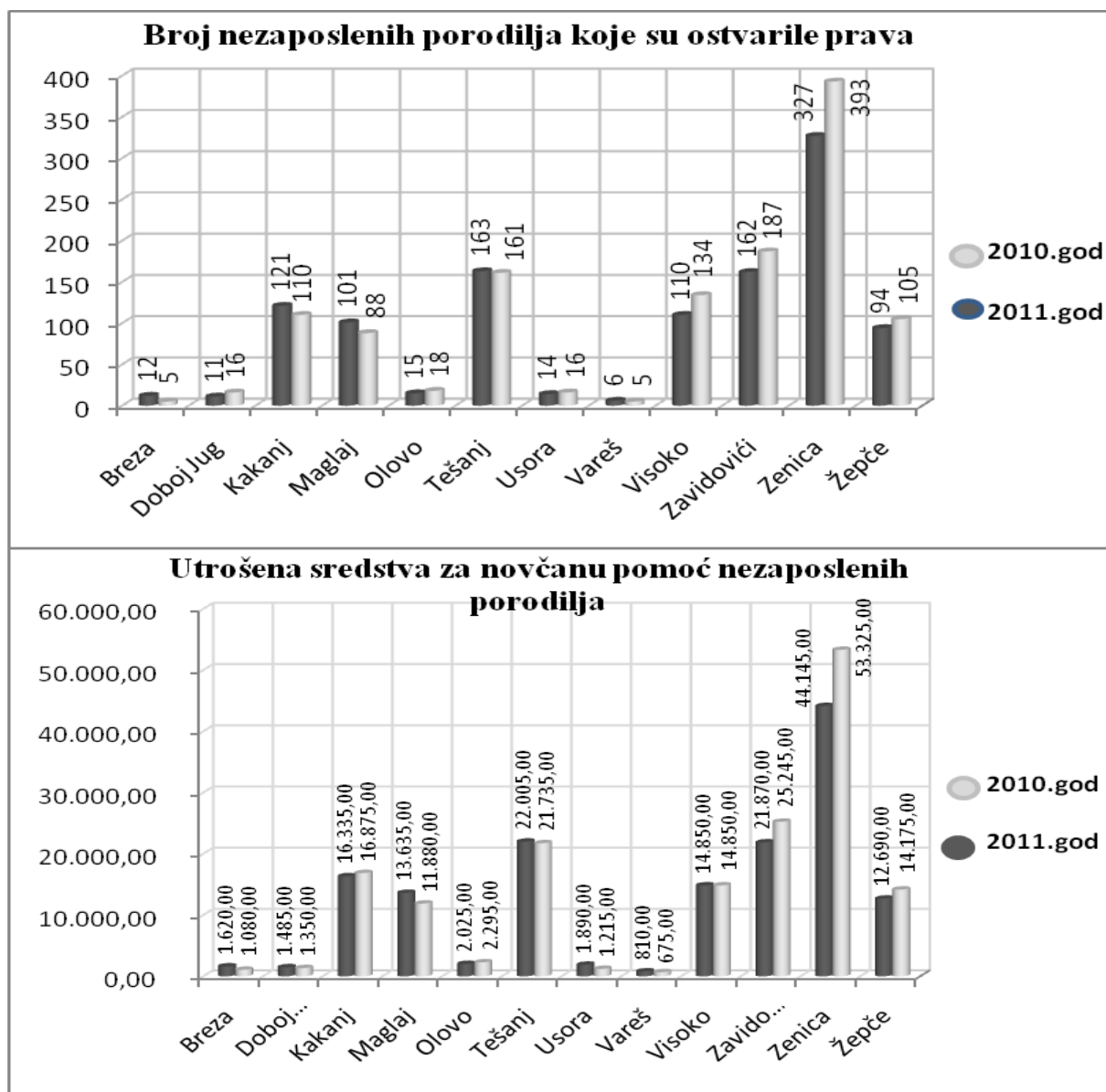

3.Zaštita nezaposlenih porodilja. Prema Kantonalnom zakonu nezaposlene porodilje mogu ostvariti pravo na novčanu pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja pod uslovima da imaju prijavljeno prebivalište, odnosno boravište na području Kantona, i da mjesečni prihodi domaćinstva, ostvareni u periodu od šest mjeseci koja prethode mjesecu u kome je podnesen zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu pomoć, ne prelazi iznos od 50 % od prosječne plaće Kantona. Pod istim uslovima nezaposlene porodilje mogu ostvariti tri prava, i to:

- a) novčanu pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja;
- b) jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta i
- c) pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci i dodatnu ishranu za majke-dojilje.

U toku 2011. godine putem centara za socijalni rad i općinskih službi nadležnim za oblast socijalne zaštite navedena prava ostvarivale su 1.136 nezaposlene porodilje. Ista prava u 2010. godini ostvarilo je 1.238 nezaposlenih porodilja. Za novčanu pomoć nezaposlenim porodiljama iz budžeta Kantona u 2011. godini doznačeno je 153.360,00 KM, dok je u 2010. godini bilo doznačeno 164.700,00 KM. Shodno Uputstvo o obračunavanju naknada iznosi naknada za navedena prava su isplaćivani u umanjenom iznosu. Novčana pomoć je isplaćivana po svakom novorođenčetu u iznosu od 135 KM.

U dijagramima su dati podaci koji su razvrstani po općinama Kantona, o broju nezaposlenih porodilja u 2011. i 2010. godini koje su ispunjavale uslove za priznavanje pravo, kao i iznosi utrošenih sredstava. Detaljniji podaci za 2011. godinu prezentirani su i u tabeli br. 7.

Pravo na jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta nezaposle porodilje su ostvarivale u iznosu od 86,60 KM za što je iz budžeta Kantona u 2011. godini utrošeno 100.627,69 KM, dok je u 2010. godini bilo utrošeno 105.464,48 KM.

Pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci ostvaruje se u šest mjesečnih rata u iznosu od po 48,85 KM, tako da je u 2011. godini utrošeno 322.850,30 KM, dok je u 2010. godini bilo utrošeno 374.135,00 KM.

Kao što smo naprijed neveli, prema Kantonalnog zakona i općine mogu propisati povoljnije uvjete za sticanje prava na novčanu i drugu materijalnu pomoć. Stoga je ovdje važno naglasiti da porodilje u skladu sa općinskim odlukama ostvaruju dodatna prava u općinama: Kakanj, Tešanj, Doboj Jug i Visoko.

7. Pregled korisnika prava porodice sa djecom i utrošenih sredstava posmatrano po vrsti prava i po općinama Kantona

Tabela br. 7.

Redni broj	OSNOVNA PRAVA PORODICE SA DJECOM		OPĆINE ZENIČKO- DOBOJSKOG KANTONA												
			Breza	Doboj Jug	Kakanj	Maglaj	Olovo	Tešanj	Usora	Vareš	Visoko	Zavidovići	Zenica	Žepče	UKUPNO U KM
1	Broj korisnika prava na dječiji dodatak	broj	236	250	1.146	986	309	1.820	112	261	1.226	1.381	3.301	1.168	12.196
		KM	67.961,15	63.103,20	301.144,15	278.990,20	83.433,00	507.083,00	39.629,35	69.726,20	328.596,70	395.867,15	922.441,15	355.889,95	3.413.865,20
2	Broj djece koja ostvaruju dječiji dodatak	broj	358	428	1.974	1.692	534	3.219	255	393	2.174	2.407	5.983	2.488	21.905
		KM	67.961,15	63.103,20	301.144,15	278.990,20	83.433,00	507.083,00	39.629,35	69.726,20	328.596,70	395.867,15	922.441,15	355.889,95	3.413.865,20
3	Novčana naknada plaće za zaposlene porodilje	broj	28	17	61	47	16	153	10	13	129	71	287	75	907
		KM	169.968,29	117.683,45	504.878,13	359.741,91	94.657,35	1.049.875,13	123.193,06	78.193,93	1.080.849,26	538.320,30	2.295.585,87	579.710,70	6.992.657,38
4	Novčana pomoć za nezaposlene porodilje	broj	12	11	121	101	15	163	14	6	110	162	327	94	1.136
		KM	1.620,00	1.485,00	16.335,00	13.635,00	2.025,00	22.005,00	1.890,00	810,00	14.850,00	21.870,00	44.145,00	12.690,00	153.360,00
5	Jednokratna pomoć za opremu djeteta	broj	12	11	121	101	15	163	14	6	110	162	327	94	1.136
		KM	1.039,20	952,60	10.478,60	8.746,60	1.386,79	14.115,80	1.442,81	715,00	10.635,49	14.029,20	28.318,40	8.767,20	100.627,69
6	Pomoć za prehranu djeteta do 6 mjeseci uzrasta	broj	12	11	121	101	15	163	14	6	110	162	327	94	1.136
		KM	2.442,50	3.566,05	35.416,25	28.919,20	5.013,35	43.916,15	3.999,40	1.758,60	30.726,65	40.844,30	97.602,30	28.645,55	322.850,30
UKUPNO		broj	422	478	2.398	2.042	595	3.861	307	424	2.633	2.964	7.251	2.845	26.220
		KM	243.031,14	186.790,30	868.252,13	690.032,91	186.515,49	1.636.995,08	170.154,62	151.203,73	1.465.658,10	1.010.930,95	3.388.092,72	985.703,40	10.983.360,57

4. Ostali oblici zaštite porodice sa djecom. Kantonalnim zakonom propisana su i druga osnovna prava porodice sa djecom kao što su: posebni psihosocijalni tretman bračnih drugova koji žele djecu i trudnica, smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja i osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja. Prema Kantonalnom zakonu navedena prava se finansiraju samo iz budžeta općina. Od pobrojanih ostalih oblika zaštite porodice sa djecom jedino je u općini Kakanj uspostavljeno pravo na osiguranje jednog obroka djeci za vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja, za djecu koja žive u porodicama koje se brinu o licu sa posebnim potrebama. Pored navedenih oblika pomoći porodici sa djecom, također i općina Visoko snosi troškove prevoza u školu za učenike iz socijalno ugroženih porodica, dok općine Žepče i Zenica ovim porodicama dodjeljuju i pomoći u naturalnom obliku.

Sa ciljem unapređenja brige o djeci, ovo Ministarstvo je tokom 2011. godine provelo aktivnost obilježavanja „Dječije nedjelje“, radi podsticanja i organizovanja raznovrsnih kulturno-obrazovnih, rekreativnih i drugih manifestacija koje su posvećene zaštiti djece. Prema Programu obilježavanja „Dječije nedjelje“ za 2011. godinu utrošena su sredstva u iznosu od 102.000,00 KM, čime su podržane projektne aktivnosti po općinama Zeničko-dobojskog kantona. Na ovaj način su provedene aktivnosti sa naglaskom prevencije borbe protiv ovisnosti i prevencije nasilja u porodici i zajednici.

Na kraju, napominjemo da je Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, kao drugostepeni organ, u 2011.godini je rješavalo po žalbama korisnika prava, vršilo nadzor nad provođenjem prava iz socijalne zaštite i provodilo postupak revizije predmeta prava na stalnu novčanu pomoć, smještaj u ustanove i dodatak na djecu, te u decembru 2011. godine izvršilo nadzor nad stručnim radom i izvršilo kontrolu namjenskog utroška sredstava u ustanovama i općinskim službama socijalne zaštite na području Zeničko-dobojskog kantona. Iz naprijed navedenog i iz predočenih podataka o broju korisnika uvedenih u pravo može se zaključiti, odnosno vrijedno je istaći da su prvostepeni organi u 2011.godini proveli aktivnosti na kvalitetan i profesionalan način, bez obzira na ograničavajuću činjenicu u dijelu potrebnog stručnog kadra i materijalno – tehničkih uslova, a posebno ako se ima na umu činjenica da su u 2011.godine i u općinskim budžetima sredstava za materijalne troškove bila nedovoljna.

Također, želimo istaći da je ovo Ministarstvo u provođenju programskih aktivnosti realno planiralo postavljene zadatke, koji se odnose na primjenu Kantonalnog zakona i Izmjena i dopuna kantonalnog zakona na izvršenje planiranih programskih zadataka koji su se odnosili na rad Ministarstva, Vlade i Skupštine Zeničko-dobojskog kantona. Rezultat naprijed navedenih programskih aktivnosti je realno planiranje Budžeta za 2011.godinu što je omogućilo da u godini recesije i povećanja broja korisnika u potpunosti isfinansiramo utvrđene obaveze po pravima iz socijalne zaštite prema korisnicima. Naglašavamo da su sve navedene aktivnosti iz nadležnosti ovog Ministarstva uspješno provedene i pored činjenice da je poslove izvršavao ograničenog broja zaposlenika u ovom Ministarstvu.

V. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Nakon, predloženih i komentiranih podataka, može se generalno zaključiti da je u toku 2011. godine registrovan i ostvaren dalji i postepeni razvoj socijalnih prava koji je rezultirao povećanjem obuhvata korisnika i broja prava koja su ostvarena primjenom Kantonalnog zakona. Na osnovu evidentiranih rezultata, također se može zaključiti da u toku ovog perioda nije bilo prekoračenja Budžeta Ministarstva, da je pravovremeno izvršeno prestrukturiranje rashoda u Budžetu te da se potrošnja kretala u okvirima ostvarenog priliva sredstava u Budžet Zeničko-dobojskog kantona za 2011. godinu.

Prema navedenim rezultatima o broju korisnika, može se konstatovati da je u 2011. godini u pravo na socijalnu zaštitu, pravo na zaštitu civilnih žrtava rata i zaštitu porodice sa djecom po Kantonalnom zakonu uvedeno oko 32.300 korisnika i da su za finansiranje iz budžeta Kantona izdvojena sredstva u iznosu od 22.686.526,89 KM. Zatim, da je osnovna prava lica sa invaliditetom po osnovu Federalnog zakona ostvarivalo oko 7.182 korisnika i da je iz budžeta Federacije BiH za finansiranje ovih prava izdvojeno oko 16.500.000 KM.

S tim u vezi, naglašavamo da je u drugoj polovini 2011. godine Kantonalni zakon usklađen sa izmjenama i dopunama Federalnog zakona iz 2009. godine, tako da je Zeničko-dobojski kanton preuzeo obavezu finansiranja prava na dodatak za njegu i pomoć drugog lica za osobe sa 90 i 100% invaliditetom kod kojih je ova potreba utvrđena nakon dobi od 65 godina.

Također, možemo konstatovati da u je oblasti civilnih žrtava rata u 2011. godini uočena stabilnost broja korisnika što je uticalo na utrošak sredstava za ostvarivanja 1.124 prava civilnih žrtava rata. Ova prava su finansirana 70% iz budžeta Federacije u iznosu od 2.042.730,41 KM i 30 % iz budžeta kantona u iznosu 857.770,93 KM.

Nastavljene su aktivnosti na razvoju zaštite i integraciji osoba sa posebnim potrebama svih uzrasta od ranog djetinstva do odrasle dobi u društvene tokove. Najvažniji ostvareni rezultati u 2011. godine su osnivanje Ustanove „Dnevni centar za djecu sa posebnim potrebama“ Maglaj i realizacija projekta „Izgradnja dnevnog centra za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama“ u Visokom za potrebe korisnika općina Kakanj, Visoko, Breza, Vareš i Olovo koji implementira udruženje Humanost.

Nadalje, provođene su mjere zaštite žrtava nasilja u porodici i zajednici od strane Vlade Zeničko-dobojskog kantona nastavljene ranije preuzete obaveze finansiranja smještaja žrtava nasilja u porodici i zajednici u Sigurnoj kući putem Udruženja „Medica“ Zenica, te je ova kategorija uvedena u Izmjene i dopune kantonalnog zakona kao korisnici socijalne zaštite.

Kada su u pitanju prava u oblasti socijalne zaštite evidentno je blago povećanje broja korisnika prava na stalnu novčanu pomoć za 12 korisnika, prava na jednokratnu ili privremenu pomoć za 71 korisnika i smještaja u ustanove socijalne zaštite za 13 korisnika. Za druga prava iz socijalne zaštite, kao što su smještaj u drugu porodicu i osposobljavanje za život i rad evidentan je neznatan manji broj korisnika u odnosu na 2010. godinu.

U oblasti zaštite porodice sa djecom uočava se tendencija povećanja broja korisnika ali i obuhvata prava iz domena zaštite porodice. U tom smislu možemo konstatovati da je dječiji dodatak ostvarilo 12.196 korisnika čime je obuhvaćeno 21.905 djece. S druge strane, naknade

plaće zaposlenih porodilja za vrijeme odsustva zbog porođaja sa posla ostvarilo je 907 porodilja, što je manje za 41 korisnika ovog prava u odnosu 2010.godine. Kada su u pitanju nezaposlene porodilje, po ovom osnovu 1.136 porodilja je ostvarilo pravo na: novčanu nadoknadu, jednokratnu pomoć za opremu djeteta i pomoć za prehranu djeteta do 6 mjeseci, što je također manje za 102 porodilje u odnosu na 2010. godinu.

Zbog značaja, u Informaciji tretiranih oblasti, u narednom periodu potrebno je:

- nastaviti sa provođenjem aktivnosti od ukupnog značaja za dalje i postepeno unapređivanje sistema ukupne zaštite porodice, zaštite djece bez roditeljskog staranja i što efikasnije integracije osoba sa posebnim potrebama u društvu a sve sa ciljem ostvarenja najboljeg interesa djeteta,
- nastaviti aktivnosti koje su usmjerene u pravcu jačanja kadrovskih i materijalno-tehničkih kapaciteta centara za socijalni rad i nadležnih općinskih službi socijalne zaštite, uz potrebu ulaganja napora općina kao osnivača na obezbjeđivanju pretpostavki za još uspješniji rad ovih ustanova socijalne zaštite,
- u svim općinama Zeničko-dobojskog kantona okončati aktivnosti na donošenju srednjoročnih planova razvoja socijalne zaštite, odnosno započeti aktivnosti u općinama koje to do sada nisu uradile, sa ciljem utvrđivanja postojećih i razvojnih kapaciteta socijalne zaštite za područje cijelog Kantona,
- i dalje jačati ulogu Ministarstva u stvaranju pretpostavki za unapređenja sistema socijalne zaštite, što će biti u funkciji zaštite lica u stanju socijalne potrebe, a posebno ako se ima na umu povećanje broja korisnika što je posljedica loše socijalno-ekonomske situacije i velike nezaposlenosti.

Zenica, februar 2012.godine

***Ministarstvo za rad,
socijalnu politiku i izbjeglice***

M I N I S T A R

Mirko Trifunović